Súd:	Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka:	8C/41/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6919204364
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Čipková
ECLI:	ECLI:SK:OSRS:2024:6919204364.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudkyňou JUDr. Evou Čipkovou v právnej veci žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, D., štátny občan SR, 2/ E. F., G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, D., štátny občan SR, 3/ A. G., G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, D., štátny občan SR, 4/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, H., štátny občan SR a 5/ I. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/ XX, K., štátny občan SR, všetci žalobcovia zastúpení právnym zástupcom: PAULOVIČ & PARTNERS s.r.o., so sídlom Námestie Kubínyiho 367/7, Lučenec, IČO: 54 322 120, proti žalovaným: 1/ L. D., G. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, štátny občan SR, zast. právnou zástupkyňou: JUDr. Dana Ďalaková, advokátka so sídlom Mlynská 1/A, Rimavská Sobota a 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, Štefanovičova 4, Bratislava, zast. právnym zástupcom: JUDr. Baltazár Mucska-advokát, so sídlom Vajnorská 55, Bratislava o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 1.200,00 Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká.

II. Žaloba žalobcu 1/ v časti o zaplatenie sumy 18.800,00 Eur sa z a m i e t a .

III. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í nahradiť žalobcovi 1/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

IV. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 1.200,00 Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká.

V. Žaloba žalobkyne 2/ v časti o zaplatenie sumy 18.800,00 Eur sa z a m i e t a .

VI. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í nahradiť žalobkyni 2/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

VII. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 3/ sumu 1.200,00 Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká.

VIII. Žaloba žalobkyne 3/ v časti o zaplatenie sumy 18.800,00 Eur sa z a m i e t a.

IX. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í nahradiť žalobkyni 3/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

X. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 4/ sumu 1.200,00 Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká.

XI. Žaloba žalobkyne 4/ v časti o zaplatenie sumy 13.800,00 Eur sa z a m i e t a.

XII. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í nahradiť žalobkyni 4/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

XIII. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 5/ sumu 1.200,00 Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká.

XIV. Žaloba žalobkyne 5/ v časti o zaplatenie sumy 13.800,00 Eur sa z a m i e t a.

XV. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í nahradiť žalobkyni 5/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1/ až 5/ sa žalobou zo dňa 06.10.2019 domáhali od žalovaných 1/ a 2/ zaplatenia nemajetkovej ujmy, pričom uviedli, že Trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec zo dňa 16.07.2018 sp. značka 3T/81/2018 bol žalovaný 1/ uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods.1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa XX.XX.XXXX v čase asi o XX.XX hod. vo K. po miestnej komunikácii osvetlenej pouličným osvetlením na ul. N. O., pred rodinným domom č.8 viedol osobné motorové vozidlo zn. BMW 525 TDS, EČ: G. XXX F. v smere od ul. F. na K. J. a to rýchlosťou cca 86 km/hod., teda vyššou ako dovolenou pre jazdu v obci (50 km/hod.), ktorá bola súčasne neprimeraná momentálnym rozhľadovým podmienkam, v dôsledku čoho zachytil spodnou časťou vozidla aj napriek intenzívnemu brzdeniu na vozovke ležiaceho chodca A. B., ktorý utrpel mnohopočetné zranenia, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahol. V dôsledku vyššie popísaného prišli žalobcovia 1/ až 3/ o svojho otca, žalobkyňa 4/ o svojho brata a žalobkyňa 5/ o blízku osobu. Poukázal na ustanovenia § 11, § 13, § 16 Občianskeho zákonníka. Úmrtím A. B. došlo k závažnému zásahu do práva žalobcov na ochranu osobnosti a teda do emocionálnej sféry pozostalých žalobcov, pričom ujma, ktorá im bola týmto zásahom spôsobená, je nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá a bude ich sprevádzať celý život. V dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/ ako vodiča, žalobcovia navždy stratili možnosť rozvíjať citové a rodinné väzby so svojou najbližšou rodinou a blízkou osobou, čím utrpeli bez akýchkoľvek pochybností veľkú citovú ujmu. Neočakávaným, šokujúcim a náhlym úmrtím A. B. nepochybne došlo k tak závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti pozostalých žalobcov spočívajúcom v zásadnom, nezvratnom a trvalom obmedzení ich súkromného a rodinného života, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods.1 O.z. nemôže byť namieste. Tragická smrť A. B. v dôsledku dopravnej nehody je závažným zásahom do práva na ochranu osobnosti, odôvodňujúcim priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka. Žalovaný 1/ je osobou, ktorá bola vodičom motorového vozidla, za svoje konanie bol právoplatne uznaný vinným a odsúdený v trestnom konaní a teda je osobou, ktorá priamo zasiahla do práva na ochranu osobnosti pozostalých žalobcov. Motorové vozidlo bolo v čase dopravnej nehody a v čase vzniku nemajetkovej ujmy pozostalých žalobcov povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/ a to poistnou zmluvou č. XXXXXXXXXX. Povinnosť nahradiť spôsobenú škodu a nemajetkovú ujmu má teda nielen žalovaný 1/, ale aj žalovaný 2/ ako poisťovateľ. Žalovaný nárok je predmetom povinného zmluvného poistenia. Za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch považovali žalobcovia 1/ až 3/ sumu 20.000,00 Eur, každý osobitne a žalobkyne 4/ a 5/ po 15.000,00 Eur, každá osobitne. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady poukázali na skutočnosť, že žalobcovia stratili blízku osobu, pri stanovení výšky náhrady už žalobcovia 1/ až 5/ zohľadnili určitú mieru spoluzavinenia A. B. na vzniku dopravnej nehody.

2. Žalovaný 1/ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne zaslal súdu písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že so žalobou žalobcov nesúhlasí, žiada ju v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodnú. Zároveň navrhol v rámci dokazovania vo veci predvolať a vypočuť žalobcov, oboch žalovaných, ako i pripojiť celý spisový materiál Okresného súdu Lučenec sp.značka 3T/81/2018. Ďalej uviedol, že je pravdou, že bol

Trestným rozkazom OS Lučenec sp.značka 3T/81/2018 uznaný vinným z prečinu usmrtenia A. B., z predmetného spisu však vyplýva, že A. B. - obeť dopravnej nehody ležal nehybne v strede vozovky z dôvodu, že bol opitý a v krvi mu bolo nameraných 2,6 promile alkoholu, zároveň nemal na sebe nijaký reflexný prvok, čím on sám porušil viaceré ustanovenia Zákona o cestnej premávke (§ 52, § 53 ods.4). Z daného správania sa obete dopravnej nehody je zrejmé, že táto mala na danej udalosti výrazný podiel viny a je spoluzodpovedná za danú udalosť. Žalovaný 1/ bol za dopravnú nehodu súdom potrestaný, celá udalosť ho nesmierne mrzí a v prípade, žeby A. B. ako účastník cestnej premávky nebol pochybil a porušil predpisy, nemusela sa táto dopravná nehoda vôbec stať. Odmieta akúkoľvek príčinnú súvislosť medzi dopravnou nehodou a nárokom žalobcov 1/ až 5/ na nemajetkovú ujmu, pretože podľa jeho vedomostí A. B. až do okamihu svojej smrti žil sám, s osobami žalobcov 1/ až 5/ neudržiaval nijaké vzťahy a oni o neho nejavili nijaký záujem. Kvalita života žalobcov sa teda v súvislosti s usmrtením A. B. nijako nezmenila, nemala na ich životy žiadny dosah. Nie je pravdou tvrdenie žalobcov, že smrťou A. B. stratili žalobcovia možnosť rozvíjať s ním rodinné a citové väzby, keďže podľa jeho vedomostí medzi nimi neexistovali nijaké väzby, ani počas jeho života, čiže nemalo čo zaniknúť ani jeho smrťou. Podľa jeho vedomostí sa žalobcovia začali hlásiť k osobe A. B. až v okamihu jeho smrti a to výlučne zo zištných dôvodov. Navrhol žalobu žalobcov v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Žalovaný 2/ vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe žalobcov uviedol, že uplatnený nárok neuznáva v celom rozsahu a to najmä z dôvodu absencie pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2/, premlčania uplatneného nároku a popretia inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ako posledného spôsobu odškodnenia pri zásahu do osobnostných práv aj v kontexte spoluzavinenia A. B.. Má za to, že v konaní je absencia pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2/, pričom poukázal na skutočnosť, že cez ustanovenia Zákona č. 381/2001 Z.z. Zákon o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o PZP) sa nemajetková ujma nenahrádza. Nesúhlasí s tvrdeniami žalobcov a odkazmi na Európsku judikatúru. Európska judikatúra sa dožaduje eurokonformného výkladu smerníc v prípade absencie ich transponovania do právneho poriadku, ale žalobcovia túto interpretáciu / judikatúru zamieňajú s konaním contra legem, kedy chcú aby súd aplikoval smernice proti právnemu poriadku Slovenskej republiky. Eurokonformný výklad smerníc nesmie a nemôže prekračovať legislatívu danej členskej krajiny a nemôže byť s ňou v rozpore. Európsky súdny dvor sa vo svojich konaniach a prijatých rozsudkoch nezaoberal otázkou, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode alebo nie. Preto ani nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej takáto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. Európsky súdny dvor iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzerať. Nemožno opomenúť ustanovenia §16 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom a účinnom znení (ďalej ako "Občiansky zákonník"), ktorý expressis verbis rozlišuje medzi škodou a nemajetkovou ujmou, čo je všeobecne akceptované aj odbornou verejnosťou. Zastáva právny názor, že slovenská právna úprava v platnom a účinnom znení nezahŕňa právo na ochranu osobnosti a z nej vyplývajúci nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pri porušení tohto práva pod náhradu škody, ktorú je možné uplatniť z povinného zmluvného poistenia motorových vozidiel, a preto záver o existencii pasívnej vecnej legitimácie Žalovaného 2/ je absolútne nesprávny. Ako uvádzajú samotní žalobcovia do tejto problematiky sa pokúsil vstúpiť aj Ústavný súd Slovenskej republiky (III.ÚS 646/2015-30 zo dňa 16.12.2015, kde žalovaný 2/ vystupoval ako sťažovateľ, I. ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.8.2016). Argumentačný zásah Ústavného súdu Slovenskej republiky bol odmietnutý samotným Najvyšším súdom Slovenskej republiky. V tomto kontexte odkazuje na ostatný záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorým diskvalifikoval aktivitu Ústavného súdu v tejto otázke: Dňa 17.04.2018 Najvyšší súd Slovenskej republiky v Rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/234/2017 konštatoval: "Senát 3 C Najvys?s?ieho sádu Slovenskej republiky postupuje vec na konanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky." Najvyšší súd v odôvodnení rozhodnutia jednoznačne uviedol nami tvrdené skutočnosti, a to: " Podľa názoru senátu 3 C treba mať na zreteli, z?e úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti a tomu je prispôsobený aj rozsah jeho právomoci. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach c?asto uvádza, z?e "nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou ins?tanciou vo veciach patriacich do právomoci vs? eobecných súdov, ktorých sústavu zavrs?uje najvys?s?í súd" (vid? napríklad I. ÚS 644/2017). Sám tiez? opakovane kons?tatoval, z?e "mu neprislúcha zjednocovat? in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie", ktoré zákon c?.757 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov zveruje práve najvys?s?iemu súdu, ked? mu okrem iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k

zjednocovaniu výkladu zákonov a iných vs?eobecne záva?zných právnych predpisov (I. U?S 564/2012, III. U?S 610/2017, IV. U?S 274/09).26.2. K procesným prostriedkom, účelom ktorých je zjednocovat? judikatúru a rozhodovanie senátov najvys?s?ieho súdu a tým prispievať k právnej istote, pribudol s úc? innost?ou od 1. júla 2016 inštitút veľkého senátu. Úloha veľkého senátu pri zjednocovaní rozhodovania senátov najvyššieho súdu je kl?úc?ová a nezastupiteľná?, lebo právny poriadok žiadnemu inému súdu Slovenskej republiky neukladá povinnosť? zjednocovať rozhodovanie súdov vs?eobecnej sústavy súdnictva. "Veľký senát svojim obsahom predstavuje inštitucionálne zabezpec?enie princípu právnej istoty vyjadreného v c?l. 2 CSP..." (C. M., Ficová S.,Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., P.? O., a kol. Civilný sporový poriadok, Komentaár, Praha: L. D., 2016, str. 194)." Vzhľadom na diverzifikáciu rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a absenciu rozhodnutia Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky máme za to, že pasívna vecná legitimácia žalovaného 2/ v tomto konaní daná nie je. V predmetnej otázke absentuje rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 48 Civilného sporového poriadku, ktoré jediné môže byť smerodajné pre rozhodovanie súdov nižších stupňov. V prípade absencie tohto zjednocujúceho právneho stanoviska v otázke zásadného právneho významu neexistuje žiadne rozhodnutie, ktorým by bola definitívne vyriešená táto otázka. V tomto kontexte poukazuje na poslanie súdov a zákonné povinnosti sudcov, ktorý v zmysle Ústavy Slovenskej republiky čl. 144 ods. 1: "Sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom." Rovnako odkazuje aj na ustanovenie § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom a účinnom znení: "Sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov." (ods. 1) a "Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prieťahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom."(ods. 2). Preto je na posúdení konkrétneho sudcu riadiaceho sa zákonmi a právom, tak aby rozhodnutie súdu bolo zákonné a neporušovalo ústavný princíp právnej istoty a legitímnych očakávaní účastníkov, ako aj citované ustanovenia o nezávislosti sudcov. Voči uplatňovanému nároku žalobcov vzniesol námietku premlčania. Podľa jeho názoru, nie je možné aplikovanie Zákona o PZP a zároveň ustanovenia tohto zákona vo vzťahu k premlčaniu ignorovať. Pre plynutie premlčacej doby čo do jej začatia a dĺžky je rozhodujúci zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom a účinnom znení (ďalej ako "Občiansky zákonník")- V predmetnom prípade sa malo aplikovať ustanovenie § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka: "Právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá." a ods. 2: "Najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí ak ide o škodu na zdraví." Vo vzťahu k uvedenému je uplatňovaný nárok Žalobcov voči žalovanému 2/ premlčaný. K dopravnej nehode a úmrtiu nebohého došlo dňa XX.XX.XXXX. Je nesporné, že žalobcovia mali objektívnu možnosť dozvedieť sa, aká škoda im vznikla a kto za ňu zodpovedá už v deň úmrtia nebohého. Žaloba bola podaná dňa 08.10.2019 - teda až po uplynutí subjektívnej dvojročnej premlčacej doby. Vo vzťahu k žalovanému 2/ nemožno aplikovať premlčanie, tak ako premlčanie pri nemajetkovej ujme. Žalovaný 2/ nijako nezasiahol do práv žalobcov na rozdiel od žalovaného 1/. Ak by prichádzala do úvahy zodpovednosť žalovaného 2/, tak ju je možné pripustiť len cez ustanovenia Zákona o PZP. Preto je nespochybniteľné, že i uplatňovaný inštitút premlčania musí byť v súlade s týmto záverom. V tomto kontexte poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, kedy ten konštatoval: "Odvolací súd sa preto stotožnil so záverom okresného súdu, že nemajetkovú ujmu tvoriacu predmet tohto sporu je potrebné považovať za škodu." ..... "Stotožnil sa s vyjadrením žalovaného 2/ k odvolaniu žalobcov, že nie je možné na jednej strane konštatovať, nemajetková ujma je škodou na účely zák. č. 381/2001 Z. z. ale na druhej stane aplikovať premlčanie vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy." (Rozsudok Krajského súdu sp. zn. 8Co/106/2018 zo dňa 29.06.2018). Zdôrazňuje zásadné otázky pre konanie, a to ad1/ samotné okolnosti nehody - spoluzavinenia nebohého; ad2/ pomery žalovaného 1/. Ad1/ z podanej žaloby nie je možné prijať jednoznačný záver o samotných okolnostiach nehody, najmä v kontexte spoluzavinenia nebohého. Z trestného rozkazu vyplýva, že ten bol v čase škodovej udalosti "ležiaci na ceste", čo je jednoznačné deklarovanie porušenia povinností na jeho strane. Vzhľadom na
uvedené navrhol pripojenie trestného spisu Okresného súdu Lučenec, sp. zn. 3T/81/2018. Navrhnutým dôkazom chce preukázať spoluzavinenie nebohého a nájsť odpoveď na otázky, prečo ležal
na ceste, či bol pod vplyvom alkoholu a ako jeho konanie prispelo k jeho usmrteniu. Všetky tieto otázky sú podstatné pre prijatie záveru o jeho spoluzodpovednosti a majú priamy vplyv na prípadné priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Za nemajetkovú ujmu možno vo všeobecnom chápaní považovať akúkoľvek

ujmu, ktorá pre poškodeného neznamená priamu stratu na majetku, čiže nie je vyjadriteľná v peniazoch. Postihuje teda inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Je zrejmé, že poslaním inštitútu nemajetkovej ujmy, resp. jej náhrady nie je nahrádzať materiálne veci, ako je byt, auto a podobne, popr. pokrytie nákladov adopcie výchovy dieťaťa do starostlivosti. Jej základným účelom je kompenzácia zásahu do osobnostnej sféry. "Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť bez ďalšieho účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou." Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo 93/2008 zo dňa 30.03.2010). Predmetom konania je ochrana osobnosti a náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, kedy podľa ustálenej praxe je formou zadosťučinenia aj odsúdenie páchateľa (morálne i súdne v trestnom konaní), prejednanie veci, ospravedlnenie sa a nielen získanie majetkového prospechu alebo pokrytie nákladov do budúcna. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy nie je byť zábezpekou pre pozostalých, ani zdrojom obživy alebo náhradou príjmu. Preto je potrebné skúmať intenzitu vzťahov medzi žalobcami a nebohým, kedy z podanej žaloby a v kontexte veku žalobcov nie je možné prijať rozhodujúce závery. Preto navrhol výsluch žalobcov, ktorí si uplatňujú svoj osobnostný nárok - zásah do práva na ochranu osobnosti. Žiadal žalobu žalobcov v plnom rozsahu zamietnuť.

4. Následne žalovaný 2/ k vyjadreniu žalovaného 1/ uviedol, že zotrváva na všetkých doterajších vyjadreniach, s vyjadrením žalovaného 1/ súhlasí a nemá námietky k nemu. Zo skutkových okolností nehody vyplýva jednoznačné zavinenie nebohého, nebohý ležal na ceste pod vplyvom alkoholu a tvoril tak prekážku v cestnej premávke. Zavinenie samotným nebohým nebolo rozhodujúce pre trestné konanie, avšak v civilnej rovine naň konajúci súd musí prihliadnuť. Okruh okolností významných pre posúdenie účasti na vzniku škody je širší ako len posúdenie podielu zavineného protiprávneho konania toho ktorého zúčastneného na dopravnej nehode. Okolnosť, že došlo k predmetnej dopravnej nehode však sama o sebe ešte neznamená, že každý zo zúčastnených na strete zodpovedá za škodu. Nie je pritom vylúčené a neodporuje to ani pojmu objektívnej zodpovednosti za škodu, aby výsledkom porovnania účasti na poistnej udalosti bol záver, že účasť niektorého zo zúčastnených je tak minimálna, že nezakladá jeho zodpovednosť za škodu napriek tomu, že toto minimálne porušenie postačovalo na prijatie odsudzujúceho rozsudku v trestno-právnej rovine. Taktiež citovú väzbu považujú za nepreukázanú v takej miere, aby bolo možné poskytnúť morálnu satisfakciu formou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vyjadrenie žalovaného 1/ navyše zdôrazňuje, že medzi žalobcami a nebohým neexistovala žiadna citová väzba a tí o neho nejavili žiaden záujem.

5. Počas celého konania žalobcovia 1/ až 5/ trvali na podanej žalobe v plnom rozsahu.

6. Súd vo veci vytýčil pojednávanie na deň 25.11.2020, ktorého sa zúčastnili žalobcovia 3/,4/,5/, ich právny zástupca, žalovaný 1/, jeho právna zástupkyňa a právny zástupca žalovaného 2/.

7. Právny zástupca žalobcov trval na podanej žalobe v plnom rozsahu a uviedol, že v každom prípade, ako aj súd konštatoval, k predmetnej dopravnej nehode došlo, na základe tejto dopravnej nehody nastala smrť právneho predchodcu žalobcov, predmetnom dokazovania bude určiť intenzitu väzieb žalobcov s ich blízkym príbuzným a ustálenie výšky nemajetkovej ujmy. Trval na vykonaní dôkazov, ktoré uviedli v písomnej žalobe, ako i v písomnom vyjadrení.

8. Žalobkyňa 3/ - dcéra nebohého A. B. na pojednávaní uviedla, že predmetnú žalobu podali z dôvodu, že im to poradil právnik. Je najmladšou dcérou A. B. z prvého manželstva, medzi nimi boli blízke citové väzby, stretávali sa, telefonovali si, otec bol ešte relatívne mladý, zdravý, dodnes sa nevie zmieriť s tým, že už tu nie je. Nebyť tejto dopravnej nehody, mohol tu byť ešte s nimi. Otec žil prechodne s družkou vo K., ona pracuje v G. turnusovo, avšak keď sa nachádzala na Slovensku, navštevoval ju minimálne dvakrát - trikrát do mesiaca, sestru D. B. - žalobkyňu 4/, ktorá žije v H., otec navštevoval tiež často a stretávali sa spolu aj v H., ktorý je vzdialený 6 km od D., kde otcova sestra žije. Žalobca 1/ žije dlhodobo vo N. 15 rokov, taktiež žalobkyňa 2/ žije dlhodobo vo N. 6 rokov, avšak chodia na Slovensko 3-4 krát do roka a stretávali sa s otcom, sú to jej starší súrodenci. Intenzívne si telefonovali buď cez skype, alebo cez mobil. Telefonovali si jej súrodenci spolu s otcom zo N. denne, resp. minimálne 2-3 krát do týždňa,

pretože aj oni sú v takomto kontakte a vedia o všetkom v rodine. Ich vzťahy sú dobré. Ona keď je v G., síce pracuje 24 hodín denne, avšak 2 hodiny denne má osobné voľno a keď jej pacient ide o 18.00 hod. spať, môže volať. Otec mal v čase smrti nedožitých 64 rokov. Je pravdou, že otec si rád vypil, nemožno ho nazvať alkoholikom, bolo to raz alebo dvakrát za mesiac. Nikdy v minulosti sa nestalo, žeby otec ležal opitý na zemi, vždy prišiel, keď bol aj pod vplyvom alkoholu, domov. Ešte uviedla, že otec prišiel domov, avšak išiel ešte vyvenčiť psa, bývali v rodinnom dome. Pes bol pri dopravnej nehode tiež zranený. Otec bol v čase smrti dôchodca, poberal starobný dôchodok asi 350,00 Eur. Vedela mu vždy zavolať, vedel jej vždy poradiť, vedel prísť, teraz už nemá komu zavolať. Ona tak často do K. kde otec žil nechodila, pretože otec chodil do D., kde žije ona. Na otázku právneho zástupcu žalovaného 2/ žalobkyňa 3/ uviedla, že ona nevie ako sa volal otcov pes. Taktiež nevedela uviesť adresu pobytu otca vo K., dva roky predtým žili v činžiaku, len dva roky bývali v rodinnom dome. V utorok ju otec navštívil v D., vo štvrtok cestovala do G. a v piatok jej telefonovala sesternica, že sa stala táto dopravná nehoda. Na trestnom konaní nebola, predvolal ju vyšetrovateľ dvakrát. Vie ako bol žalovaný 1/ odsúdený, prišiel jej rozsudok. Rozsudok jej poslal vyšetrovateľ. Ona od začiatku už vedela, lebo jej to povedal vyšetrovateľ, že žalovaný 1/ do basy nepôjde, ale jej to už bolo vlastne jedno, pretože jej to už otca nevráti, vnímala to ako nehodu. Už vyšetrovateľ jej radil ako má postupovať, ako má podať žalobu. Žalobu podali až po dvoch rokoch od nehody, lebo ona ani o tom nevedela, že má na to nárok, len jej to povedal právny zástupca. Nevie sa vyjadriť, prečo práve žiada 20.000,00 Eur ako nemajetkovú ujmu. Je pravdou, že žalovaný 1/ sa jej na dnešnom pojednávaní ospravedlnil, v minulosti sa jej žalovaný 1/ neospravedlnil, môže na to povedať len toľko, že aj jej je to taktiež ľúto. Otec vlastnil motorové vozidlo, značku si presne nepamätá, bol to asi Ford a asi to bolo tmavomodré, bolo tmavé. Otec žil s družkou 7 rokov, 5 rokov v jej jednoizbovom byte a dva roky v rodinnom dome, ktorý prerábali. Ona stále žije na trvalom pobyte v D. v paneláku spolu so svojou mamou, bývalou manželkou A. B., mama pracuje tiež ako opatrovateľka v G., pracujú na opačné turnusy, takže keď je ona doma, mama doma nie je, otec ju navštevoval väčšinou so svojou družkou, ale stalo sa, že prišiel aj sám, stalo sa, že prišiel otec s družkou aj v čase, keď bola doma mama, vychádzali spolu dobre.

9. Žalobkyňa 4/ D. B. na pojednávaní uviedla, že A. B. bol jej bratom, ale bol jej skôr ako syn, ona si ho vychovala, vo všetkom jej pomáhal, veľmi jej chýba, kým býval v činžiaku, zdržiaval sa u nej častejšie ako vo K., aj spolu s družkou, potom už ako začal prerábať dom, hovoril jej, že pripravia jej tam jednu izbu a budú sa o ňu starať. Mala manžela a 6 detí. Manžel zomrel pred 15 rokmi, jedna dcéra zomrela pred 14 rokmi, zostalo jej 5 detí, jedna dcéra býva v H., chodí asi do Q. ako opatrovateľka, ďalšie štyri deti bývajú - dvaja synovia v D. na slobodárni a jeden syn býva v H.. Už žiadnych súrodencov nemá, mala 3 bratov. Brat niekedy nepil aj dva mesiace, niekedy vydržal aj polroka, ale niekedy si vypil aj dvakrát do mesiaca, keď sa zapovedal že nepije, tak nepil. Stretávali sa každý týždeň, prišiel do H. ku nej aj s družkou, poupratovali jej, po doktoroch ju vozili, prišli na aute. Akú farbu auta malo, už si nepamätá. Ona bola prvá pri nehode, vie ako sa nehoda stala, nevie ako dlho ležal brat na ceste, vie, že okrem brata, bol zrazený aj pes. Brat mal so svojimi deťmi dobrý vzťah, on ich vychoval, žil s manželkou dovtedy, kým žalobkyňa 3/ nemala 18 rokov a ona je najmladšia. V rodinnom dome spolu s bratom vo K. žila jeho družka, syn A. B. J. B., brat družky E.. J. B. bol jeho syn od družky, ktorá zomrela, on odišiel pracovať do R. a preto bol syn v ústave. Nevie o žiadnych zdravotných problémoch brata, predtým ako išiel na dôchodok, pracoval v R.. Odvtedy ako zomrel jej muž, ako to bratovi napísala, prišiel domov a potom už riadne nikde nerobil, len brigádoval. Nevedela sa vyjadriť akú sumu náhrady si uplatňuje.

10. Žalobkyňa 5/ na pojednávaní uviedla, že s A. B. žila 6 rokov, žili skromne, najprv bývali v činžiaku, potom kúpili rodinný dom, začali ho opravovať, vymenili aj plastové okná. V deň nehody chlapi pílili drevo, okolo 15.30 hod. odišiel druh na pivo, dala mu 1 Eur, okolo 21.00 hod. ju prišli zavolať, čo sa stalo, že došlo k dopravnej nehode a druh zomrel. Mal vo K. aj kamarátov. Povedali jej, že bol aj v meste, bol aj v hospode tam u nich blízko. On si niekedy vypil, ale alkoholik nebol, bolo aj 2-3 mesiace, že nepil, kupovala mu nealko pivo. Kým pílili tak alkohol nepil, ona žiadne alkoholické nápoje nekupovala, lebo robili s pílou, nevie, prečo sa v ten deň tak opil. Asi dva roky pred nehodou boli deti A. B. u nich, boli v tom čase na Slovensku, mali spolu dobrý vzťah. Ona nechce žiadne peniaze, pretože za peniaze sa život nevráti.

11. Právna zástupkyňa žalovaného 1/ sa na pojednávaní v plnom rozsahu pripojila k písomnému vyjadreniu, po výsluchu žalobcov na pojednávaní je toho názoru, že napriek tomu, že došlo k dopravnej nehode, žalobcom náhrada nemajetkovej ujmy nepatrí, vzhľadom na nimi prezentovaný vzťah k A. B.. Keďže A. B. tvoril prekážku na ceste, bez ktorej prekážky by nebola vznikla dopravná nehoda, u žalobcov

neexistuje žiadna sebareflexia, ich žaloba je zištná, bola podaná po konzultácii s právnikmi. Sami od seba by tú žalobu nikdy neboli podali, ako to vyplýva aj z výpovede žalobkyne 5/, ktorá nevie akú sumu žaluje.

12. Žalovaný 1/ sa na pojednávaní pripojil k vyjadreniu svojej právnej zástupkyne, každému prítomnému žalobcovi sa ospravedlnil slovami, že mu je to ľúto.

13. Právny zástupcu žalovaného 2/ na pojednávaní navrhol žalobu žalobcov v plnom rozsahu zamietnuť, poukázal najmä na tú skutočnosť, že v prvom rade po vykonanom dokazovaní na dnešnom pojednávaní, ako i po oboznámení sa so žalobou, je toho názoru, že nárok žalobcov vôbec nie je osvedčený, čo do svojej podstaty, tak , ako to uvádzali prítomné žalobkyne na dnešnom pojednávaní, vychádza mu, že žaloba bola podaná najmä z toho dôvodu, že žalobkyne chcú získať finančné hodnoty. V prvom rade v prípade, žeby sa súd zaoberal žalobou žalobcov a ich nárokom, je potrebné zohľadniť ustanovenie § 415 Obč.zákonníka, pretože je toho názoru, že v danom prípade je tu zásadná spoluvina poškodeného, ktorý ležal na ceste. Zo strany žalovaného 1/ boli porušené dopravné predpisy v tom, že v mieste dopravnej nehody išiel rýchlejšie, ako je povolená rýchlosť, avšak za podmienok v čase dopravnej nehody, je toho názoru, že ani pri nižšej rýchlosti by nemal možnosť spozorovať ležiaceho človeka na ceste. Na pojednávaní sa žalovaný 1/ ospravedlnil žalobcom a je toho názoru, že toto ospravedlnenie je dostatočnou satisfakciou, prípadne, ak by súd bol iného názoru, finančná náhrada v takej výške, ako žiadajú žalobcovia, vôbec neprichádza do úvahy a znovu poukázal na zohľadnenie spoluviny poškodeného. Z písomnej žaloby nebolo zrejmé, a je toho názoru, že ani súdu, aký rodinný vzťah medzi žalobcami a poškodeným existuje.

14. Na pojednávaní dňa 12.05.2021 bol vypočutý žalobca 1/ - syn nebohého A. B., ktorý uviedol, že žije vo N. 25 rokov, v čase, ktorý predchádzal dopravnej nehode, pri ktorej zomrel jeho otec, bol doma, bol aj za otcom. Počas doby ako žije vo N. chodí domov asi 2 krát do roka, väčšinou je to počas sviatkov, počas pandémie chodil domov len raz za rok, keď prišiel, zdržal sa asi 2 týždne, stále sa stretol aj s otcom. Kým boli jeho rodičia spolu, mali s otcom veľmi dobrý vzťah, spolu hrali, venovali sa spolu motorkám, tenisu, následne si on našiel priateľku, mali spolu dieťa, stále cestoval po rôznych krajinách, kde hral. Rodičia sa rozviedli v čase, keď už bol mimo Slovenskej republiky. Stretnutia s otcom prebiehali buď u nich, alebo vo K., jednalo sa o krátkodobé stretnutia hodinku dve, porozprávali sa, dali si spolu kávu a podobne. K otcovi mal veľmi dobrý citový vzťah, nemalo by sa to len tak nechať, aj keď žiadne peniaze, ako povedala otcova družka, život človeka nevrátia. S otcom sa stretli naposledy asi v septembri roku 2017. O smrti otca sa dozvedel od sestry A. G., zatelefonovala mu to, povedala mu aj ako k tomu došlo a hneď cestoval na Slovensko. Nesledoval trestné konanie, nesledoval aký trest žalovaný 1/ dostal, vie, že otec ležal na ceste, ale aj tak, to takto sa robiť nemá. Nevedel uviesť akú sumu žiada zaplatiť ako náhradu, pretože všetko to rieši jeho sestra A. G. - žalobkyňa 3/. Ich advokát im povedal, žeby to tak nemali nechať, že niečo sa z toho dá urobiť. Otec konzumoval alkohol, to sa vedelo, to je jasné, ale alkoholik nebol. Nemá vedomosť o tom, žeby v minulosti bol nejaký podobný incident s jeho otcom. Aj keď bol vo N., s otcom bol v kontakte telefonicky, skypovali spolu aj dvakrát do týždňa, aj s jeho starším synom - t.j. s vnukom bol otec v dobrom vzťahu.

15. Žalobkyňa 5/ na pojednávaní upresnila, že ona chce finančné prostriedky, lebo platí pôžičku, ktorú zobrala na opravu domu, chcela by 10.000,00 Eur. A. B. jej chýba, v súčasnosti žiadneho priateľa nemá.

16. Právny zástupca žalobcov 1/ až 5/ predložil súdu na pojednávaní dňa 12.05.2021 vyjadrenie žalobkyne 2/ - dcéry A. B., žijúcej a pracujúcej vo N., ktorej neprítomnosť ospravedlnil pracovnými povinnosťami, v ktorom vyjadrení žalobkyňa 2/ uviedla, že otec bol jej " stanicou nádeje" vždy keď jej bolo ťažko v živote, jemu sa vyplakala, vždy ju uspokojoval, že všetko bude dobre. Aj v čase, keď už boli dospelí a mali vlastné rodiny, vždy spolu krásne vychádzali, navštevovali sa, keďže už viac ako 6 rokov žije v zahraničí, nebolo to tak časté ako v minulosti, ale vždy keď mal dovolenku dvakrát v roku, navštívila svojho otca a celú jeho rodinu.

17. Právny zástupca žalobcov 1/ až 5/ navrhol doplniť dokazovanie výsluchom svedkov, ktorí by sa mali vedieť vyjadriť k vzťahom A. B. so žalobcami, jednak matky žalobcov 1/ až 3/ - bývalej manželky A. B. a rodinných známych, súd však návrhy na doplnenie dokazovania právneho zástupcu žalobcov v pôvodnom konaní zamietol a dokazovanie vyhlásil za skončené vzhľadom k tomu, že považoval za neobjektívny opis vnútorného psychického stavu žalobcov 1/ až 5/ prostredníctvom výsluchu svedkov,

keďže preciťovanie bolesti zo strany príbuzného je subjektívnou skutočnosťou, ktorú je dokazovaním možné objektivizovať len so skutočností o vzťahu medzi príbuzným a zomrelou osobou v čase jej života.

18. Právny zástupca žalobcov v svojom záverečnom návrhu žiadal žalobe žalobcov vyhovieť, poukázal na svoje prednesy na pojednávaniach, ako i písomné vyjadrenia, je toho názoru, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcov je daný. V prípade úspechu si uplatnil náhradu trov konania v plnom rozsahu.

19. Právna zástupkyňa žalovaného 1/ vo svojom záverečnom návrhu poukázala na svoje písomné vyjadrenia, ako i na prednesy na pojednávaniach, žalobu žalobcov navrhla zamietnuť, z dôvodu, že ju považuje za účelovú. V prípade úspechu si uplatnila náhradu trov konania.

20. Právny zástupca žalovaného 2/ vo svojom záverečnom návrhu poukázal na všetky svoje tvrdenia na pojednávaniach, ako i na písomné vyjadrenia. Poukázal na tú skutočnosť, že nárok žalobcov považuje za nepreukázaný.

21. Okresný súd rozhodol rozsudkom č.konania 8C/41/2019-137 zo dňa 09.06.2021 tak, že žalobcom 1/ až 5/ priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume po 1.000,00 Eur a v zostávajúcej časti žalobu žalobcov zamietol. Voči rozsudku okresného súdu podali v zákonom stanovenej lehote strany sporu-žalobcovia, žalovaný 1/ a žalovaný 2/ odvolanie a Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp.značka 12Co/80/2021-233 zo dňa 31.07.2023 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že je potrebné, aby sa prvoinštančný súd vysporiadal s konkrétnymi následkami porušenia osobnostných práv u žalobcov 1/ až 5/ vyvolaných smrťou nebohého A. B., dôsledne preskúmal, akej intenzity bol vzťah medzi nebohým A. B. a jednotlivými žalobcami 1/ až 5/, akú rolu v živote žalobcov 1/ až 5/ nebohý A. B. zastával, či pred smrťou nebohého A. B. dochádzalo k rozvíjaniu vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi žalobcami 1/ až 5/ a nebohým A. B., aké konkrétne následky mala smrť nebohého A. B. na jednotlivých žalobcov 1/ až 5/ a či v dôsledku smrti nebohého A. B. došlo na strane žalobcov 1/ až 5/ k závažnej ujme. Návrh žalobcov 1/ až 5/ na vykonanie dôkazu výsluchom svedkov považoval krajský súd za kardinálny dôkazný prostriedok, na preukázanie intenzity vzťahov s nebohým A. B., ktorý by mohol prispieť k náležitému objasneniu veci a zároveň vzhliadol potrebu požiadať žalobcov 1/ až 5/ v zmysle § 150 ods.2 C.s.p. o ďalšie skutkové tvrdenia za účelom zistenia intenzity zásahu a stupňa negatívnych dôsledkov dopadu zásahu na chránené práva žalobcov 1/ až 5/ v súvislosti so smrťou nebohého A. B.. Pokiaľ podľa názoru súdu prvej inštancie sa na dopravnej nehode podieľal i nebohý A. B., súd prvej inštancie v zmysle § 220 ods. 2 CSP musí uviesť príslušné zákonné ustanovenie týkajúce sa jeho spoluzavinenia, určiť výšku nemajetkovej ujmy, z ktorej súd prvej inštancie vychádzal pred ustálením miery zavinenia nebohého A. B., následne určiť percentuálny podiel nebohého A. B. a žalovaného 1/ na vzniku dopravnej nehody, ktorá bola príčinou zásahu do práva žalobcov 1/-5/ a následne určiť priznanú výšku nemajetkovej ujmy, a to na základe matematického výpočtu s prihliadnutím na percentuálny podiel nebohého A. B. i žalovaného 1/ na vzniku dopravnej nehody.

22. Po vrátení veci súd vytýčil pojednávanie na deň 25.10.2023, na ktorom vypočul právneho zástupcu žalobcov, žalobkyne 3/,4/, žalovaného 1/ a zástupcu žalovaného 2/.

23. Prítomná žalobkyňa 3/ - dcéra nebohého A. B. uviedla, že keby nemala citový vzťah k otcovi, tak by na súde nesedela, pociťuje fyzickú, ako i citovú ujmu, otec jej pomáhal keď potrebovala vymaľovať, opraviť práčku, odviesť k lekárovi, otec mal auto, stále s nimi chodil, dal jej aj peniaze, keď potrebovala, keď si aj požičala, nikdy nechcel vrátiť, bolo to 30 až 50,00 Eur, keď potrebovala peniaze na cestu do G., kde išla pracovať, prišiel a peniaze jej dal. Finančne jej pomáhal ešte v čase, keď bola na sociálke, keď pracovala v zahraničí, pomáhal jej menej. Asi dva roky pred jeho smrťou už pracovala v G.. Ona mu finančne nepomáhala, on to nepotreboval, ale keď potreboval vybaviť niečo v D., tak mu pomohla, napr. predpísať lieky u svojho obvodného lekára, pretože mal trvalý pobyt u sestry v H. a býval vo K.. Otec ju vychoval, je toho názoru, že ju vychoval dobre a aj keď sa rodičia rozviedli, bolo to už v čase, keď bola dospelá. Pred jeho smrťou dochádzalo k rozvíjaniu ich vzájomných, citových, morálnych a sociálnych väzieb, on chodil častejšie do miesta jej bydliska ako ona za ním do K., on chodil za ňou 2-3 krát do mesiaca. Ona pracovala v G., chodila na dvojtýždňové turnusy, čiže dva týždne v mesiaci sa zdržiavala doma a keď bola doma, minimálne dvakrát prišiel. Keď nebola na Slovensku, s otcom si telefonovali. Po jeho smrti nevedela polroka spať, pre ňu to bol obrovský šok, nikdy sa s tým nezmieri, stále myslí na

to, že tu mohol byť, pretože nebol starý človek a citová ujma už bude u nej na celý život. V čase, keď zomrel, bol už dôchodca, ale si vedel privyrobiť. Nevedela sa presne vyjadriť, ale vie, že žili s priateľkou v byte, ale rok alebo dva pred smrťou si kúpili dom. Vo K. u otca bola asi polroka pred jeho smrťou so žalobcom 1/, ktorý žije vo N., nevedela sa vyjadriť presne, aké mal otec pred smrťou auto, pretože ich často menil, ona sa v značkách áut nevyzná, ale bola to taká malá dodávka. Bol za ňou asi 3 dni pred smrťou, nepamätá si či bol na aute. Posledné roky pred smrťou jej otec pomáhal viac tým, že kupoval veci jej dcére, spoločné stretnutia iniciovali vzájomne, raz ona, raz otec. Vo K. bola vlakom, ale posledne ako uvádzala, bola s bratom autom a predtým asi 3 mesiace bola vlakom.

24. Žalobkyňa 4/ - sestra nebohého A. B. na pojednávaní uviedla, že sa pripája k tomu, čo už uvádzala. Brata si vychovala, každý si myslel, že je jej synom, navštevoval ju každý týždeň, narúbal jej drevo. Zaobstaral jej drevo, urobil všetko čo bolo treba. Veľmi jej chýba. Nevedela sa vyjadriť aké konkrétne následky má jeho smrť pre ňu, chýba jej, ona mala 6 detí, v čase, keď brat zomrel, v mieste jej bydliska bývali 2 deti, 3 deti bývali inde, ona bývala sama. Brat ju navštevoval aj s družkou I., prišli na víkend, pomohli jej, poriadili, vymaľovali, po smrti brata jej život sa zmenil k horšiemu. V súčasnosti sa o ňu stará manželka jej vnuka. Ďalej uviedla, že nebohý A. B. mal aj ďalšieho syna, z iného vzťahu, ale chlapec je mentálne postihnutý, nevie čo je s ním v súčasnosti.

25. Na ďalšom pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 15.11.2023, súd vypočul prítomných zástupcov žalobcov 1/ až 5/, zástupcov žalovaných 1/ a 2/, svedkov E. B. a O. L.. Prítomní právni zástupcovia zotrvali na svojich doterajších vyjadreniach, počas výsluchu svedkov im kládli otázky.

26. Vypočutá svedkyňa E. B. - matka žalobcov 1/ až 3/ a bývalá manželka nebohého A. B. uviedla, že sa so svojim bývalým manželom rozviedla, keď mala najmladšia dcéra - žalobkyňa 3/ 18 rokov, odsťahovali sa od neho do F., pretože požíval alkohol, mal kamarátov, robil zle, povedala si, že vydrží, kým budú deti dospelé, stavali aj dom, ale všetko popredali, rozdelili sa a ona odišla, prišiel za ňou do F., ale spolužitie už neobnovili. V čase rozvodu najstarší syn - žalobca 1/ už žil vo N., dcéra E. - žalobkyňa 2/ žila s manželom v D., I. následne sa aj ona rozviedla a odišla za ňou do F., potom do N., kde je už 10 rokov. A. B. mal vzťahy s deťmi dobré, najmä s tou najmladšou dcérou, ale aj tí starší, keď prišli, tak sa navštevovali, pomáhali si. Keď zomrel, pre deti to bol veľký šok, ona vtedy doma nebola, lebo opatruje v G.. Telefonovali jej, bolo to náhle. Nevedela sa vyjadriť k jeho životu v poslednom štádiu, vedela len, že žil s I. - žalobkyňou 5/, chodil niekde robiť a mali dom. Na otázku právneho zástupcu žalobcov, či robil deťom zle, keď pil, odpovedala, že v čase, keď pil, tak ani nie, ale ona to brala tak, že áno, pretože peniaze prepil. Ináč bol dobrý človek, šikovný, rozumný. Fyzicky deťom neubližoval. V čase, keď zomrel a aj v súčasnosti deti, ktoré žijú vo N., chodia málo domov, raz- dvakrát do roka, pretože z práce sa im nedá, ale keď prišli, vždy vyhľadali otca a aj on prišiel, keď boli doma. Vie o tom, že si telefonovali cez messenger, volali si často so synom a ona bola rada, že majú taký dobrý vzťah. Syn reagoval na smrť otca veľmi ťažko, ona mu to zatelefonovala. Stále spomína na otca, žeby mu vedel poradiť, pomôcť. Vždy bol nápomocný deťom. Stredná dcéra taktiež reagovala na smrť otca veľmi ťažko, veľmi zle, všetci to brali zle, spomína na otca aj v súčasnosti, najmladšia dcéra ho mala najradšej, deti zaplatili aj pohreb aj všetky náklady s tým spojené. Žalobkyňa 3/ dala urobiť aj jeho hrob. Najmladšia dcéra znáša jeho smrť veľmi ťažko dodnes, stále chodí na hrob, spomína, že im veľmi chýba, že keby prišiel, urobil by čo treba, aj by bolo veselo, posedeli by, porozprávali. Všetky deti sú smutné, spomínajú, vnímajú to zle. So žalobkyňou 4/ mal nebohý A. B. veľmi dobrý vzťah, bola jeho staršou sestrou, fakticky ako keby ho bola ona vychovala, A. B. býval u svojej sestry kým sa neodsťahoval do K., ale stále jej chodil pomáhať. Niekedy navštívil sestru aj 2 krát do týždňa. Veľmi zle žalobkyňa 4/ reagovala na jeho smrť. Ku vzťahu A. B. s družkou - žalobkyňou 5/ sa vyjadriť nevedela. Nevedela sa vyjadriť ako často za posledný rok pred smrťou sa deti s A. B. stretli, so žalobcom 1/ bol veľmi málo v osobnom kontakte, pretože chodia domov len raz - dvakrát do roka, v lete, v tom roku, keď A. B. zomrel, boli doma, stretli sa aj s E.. Či sa stretol A. B. v poslednom roku pred smrťou s dcérou E., to si už nepamätá, ale volali si cez messenger.

27. Ďalšia vypočutá svedkyňa O. L., ktorá je v ďalšom príbuzenskom vzťahu so žalobcami 1/ až 3/ - sesternica starej matky žalobcov 1/ až 3/ po matke uviedla, že býva v susedstve s matkou žalobcov a žalobkyňou 3/, navštevovali sa spolu aj v čase, keď žil A. B., bol veľmi dobrý, šikovný a navštevujú sa aj v súčasnosti s jeho bývalou manželkou. Zvykol si aj vypiť. Nevedela sa vyjadriť ako často, pretože ho nevidela. Vzťah A. B. so synom bol veľmi dobrý. Syn kúpil otcovi aj auto, často sa stretávali. Stretával sa aj s ňou v čase, keď boli s E. ešte manželmi a videli sa aj v čase, keď navštevoval aj dcéru A. neskôr. Nepamätá sa, kedy pred smrťou sa stretli A. B. so svojimi deťmi, ale keď navštívili svoju matku zo N., tak

sa stretli. Po smrti A. B. sa stretla aj s jeho synom, bola aj na pohrebe, syn A. veľmi plakal, bolo mu ľúto, keď otec zomrel, pretože vzťah medzi nimi bol veľmi dobrý. So žalobcom 1/ sa stretáva aj v súčasnosti, spomína na otca v dobrom. Nevedela sa vyjadriť ani k tomu, kedy sa dcéra E. pred smrťou otca s ním stretla, na smrť otca reagovala tak, že jej to bolo ľúto a plakala, otca spomína len v dobrom, bol veľmi dobrý človek. S dcérou A.- žalobkyňou 3/ mal vzťah veľmi dobrý, bol s ňou v styku stále, v súčasnosti otca zvykne spomínať, keď sa stretávajú spolu, hovorí, že jej je ľúto, plače, viac bola s ním ako ostatní, ktorí sú vo N.. So žalobkyňou 4/ sa stretáva len občas, vie o tom, že žalobkyňa 4/ vychovala dieťa A. B., ktoré mal s družkou. Vie o tom, že sa A. B. so sestrou stretával, v minulosti u nej aj býval. Jeho smrť znášala veľmi zle. Nevedela sa vyjadriť, v ktorom období sa A. B. stretol so svojimi deťmi, len vie, že bolo to v čase, keď syn A. prišiel zo N., bola tam aj ona, taktiež dcéra A. a ešte družka syna A. zo N.. Má vedomosť o tom, že A. B. mal tri deti s manželkou E. a ešte 3 deti s družkou S..

28. Počas pojednávania dňa 15.11.2023 bolo súdu doručené vyjadrenie žalobkyne 2/, vyjadrenie zamestnávateľov žalobcov 1/,2/ spolu s ich úradnými prekladmi, ako i fotodokumentácie, na preukázanie vzťahu nebohého A. B. so svojimi deťmi.

29. Žalobkyňa 2/ vo svojom písomnom vyjadrení uviedla, že vzhľadom na svoje pracovné povinnosti sa osobne pojednávania nemôže zúčastniť. Smrť otca ju strašne ranila, pretože to bol človek, ktorý jej dával silu ísť ďalej, nech sa deje čokoľvek. Aj keď sa rodičia rozviedli, bolo to v čase, keď už boli všetci dospelí a mali vlastné rodiny, ale vždy spolu krásne vychádzali, dokonca sa aj navštevovali navzájom. Otec mal priateľku I., ktorú si časom tiež obľúbili, lebo videli, že otec je s ňou šťastný a nikdy mu nebránila navštevovať ich. Ona už 9 rokov žije v zahraničí, vždy keď mala dovolenku, dvakrát v roku navštívila otca, celú rodinu, často si telefonovali.

30. Žalovaný 1/ na pojednávaní uviedol, že v danom prípade to nebola vražda, človek ležal na ceste, je toho názoru, že peniaze, ktoré by získali v tomto konaní, nemajú slúžiť na to, aby bola z toho financovaná oprava domu, necíti sa na to, žeby mal niečo platiť, on bol za toto konanie odsúdený, nechcel to, pre neho je to tiež strašné, je strašné, keď človek zrazí psa a nie človeka. K neúčasti žalobcov na pojednávaní uviedol, že aj on žije v zahraničí a na pojednávania chodí.

31. Keďže sa právnemu zástupcovi žalobcov nepodarilo skontaktovať so žalobkyňou 5/, požiadal o jej predvolanie prostredníctvom súdu a taktiež žiadal, aby súd opätovne predvolal svedkov, ktorí sa nedostavili na predchádzajúce pojednávanie a to B. T. a A. D..

32. Súd vo veci vytýčil pojednávanie na deň 07.02.2024, ktorého sa zúčastnili právny zástupca žalobcov 1/ až 5/, žalobcovia 1/ a 4/ osobne, zástupca žalobcu 2/ a svedok B. T..

33. Predvolaná žalobkyňa 5/ zaslala súdu čestné prehlásenie, v ktorom uviedla, že je chorá, ťažko sa pohybuje, bez pomoci na pojednávanie sa nevie dostaviť, čestne vyhlasuje, že sa drží svojej výpovede a nič na nej nemení.

34. Prítomní právni zástupcovia zotrvali na svojich prednesoch z minulých pojednávaní.

35. Vypočutý žalobca 1/ uviedol, že s otcom mal veľmi dobrý vzťah, rodičia sa rozviedli už keď bol dospelý, trápi ho to, že táto vec už trvá 6 rokov, nevie čo má k tomu povedať. Je profesionálny muzikant, žije vo N.. V deň keď otec zomrel a zavolala mu to jeho matka, otváral svoj vlastný bar, mal hrať, avšak musela to za neho odohrať kolegyňa. S otcom si často telefonovali, skypovali, otec bol vynikajúci, on bol jeho jediný syn, mal ho najradšej, nikto nepredvídal, žeby mohol takto zomrieť, jeho smrť ho veľmi zobrala, bolo to pre neho hrozné. Ľudsky vychádzali spolu veľmi dobre. Viedol ho nielen k hudbe, ale aj ku športu, telefonovali si aj 2-3 krát do týždňa, v pondelok pred jeho smrťou bol na Slovensku v J., kupoval svetlá do svojho baru, ktorý v piatok otváral. Otec mu telefonoval, aby prišiel do Fiľakova, ale on mu povedal, že nestíha, lebo v piatok otvára bar, dodnes to ľutuje. Pár mesiacov po jeho smrti nevedel spievať, ani hrať niektoré piesne, ktoré mal otec rád, v súčasnosti sa cíti ako syn bez otca, bude mu chýbať celý život. On má tiež syna. Peniaze na pohreb poskytol on a jeho sestra E.. Majetkovo vôbec nebol odkázaný na otca, tesne pred smrťou otcovi daroval auto. Aj sestry mali veľmi dobrý vzťah s otcom, sestra E. žije vo N.. On na Slovensko chodí aj chodil dvakrát do roka, niekedy možno aj trikrát, ale dvakrát určite. Pred smrťou videl otca niekedy pred Vianocami, keď išiel z hrania 21.decembra, rok pred jeho smrťou, zastavil sa vo K. na kávu a predtým ešte niekedy v lete na hostine u žalovanej 4/.

36. Svedok B. T. - druh dcéry žalobkyne 4/ D. B. k veci uviedol, že nebohý A. B. mal so svojou rodinou taký vzťah, že je málo povedať, že tento vzťah bol dobrý, pretože on sa o rodinu veľmi dobre staral, deti mali všetko, poznal ho 25 rokov, nikomu neublížil, bol veľmi šikovný, opravoval autá, čalúnil, pomáhal matke jeho družky maľovať, robiť nákupy a podobne. On vnímal vzťah nebohého A. B. so synom A. tak, že ten vzťah bol dobrý, kúpil mu klávesy, učil ho hrať, pomáhal mu študovať, keď on tam začal chodiť, boli to ešte menšie deti, kým boli na Slovensku, pravidelne sa stretávali, teraz už nie, lebo sú vo N.. Žalovaná 4/ býva spoločne so svojou dcérou a ním na jednom dvore v dvojdome, ju to zasiahlo aj duševne, aj fyzicky, pretože prišla o mladšieho súrodenca, bola na neho veľmi odkázaná, zatelefonovala do K. a on prišiel. Taktiež ju to psychicky zasiahlo, pretože prišla o všetkých súrodencov, on bol najmladší, spomína na neho aj v súčasnosti, žeby prišiel a všeličo by urobil. Ku vzťahu nebohého A. B. so žalobkyňou 5/ sa vyjadriť nevedel. Ďalej uviedol, že má vedomosť o tom, že nebohý A. B. sa stretol so synom posledné 2-3 roky pred smrťou až 4-5 krát do roka. Presne sa vyjadriť nevedel, kedy to bolo, ani v ktorom ročnom období, ani v ktorom roku. Nevedel sa vyjadriť ani kedy sa stretol s dcérou E. pred smrťou, ale vie, že dcéra E. sa stretla s otcom v lete v roku 2014. Q. A. B. videl dva dni pred jeho smrťou, bol u nich, chodil do H. aj 2-3 krát do týždňa, kedy sa stretávali. On v tom čase ešte pracoval. Na osobné stretnutie otca - nebohého A. B. s jeho deťmi sa on osobne veľmi nepamätá, ale bolo to asi na 70-ke D. B.- žalobkyne 4/ a na pohrebe dcéry žalobkyne 4/ pred 18-imi rokmi.

37. Zástupca žalobcov pôvodne navrhol vypočuť žalobkyňu 5/ osobne a taktiež ďalšiu svedkyňu A. D., avšak vzhľadom k tomu, že tieto sa pojednávania dňa 07.02.2024 nezúčastnili, na ich účasti a vypočutí ďalej netrval.

38. Aj keď súd požiadal žalobcov 1/ až 5/ v zmysle § 150 ods.2 C.s.p. o ďalšie skutkové tvrdenia za účelom zistenia intenzity zásahu a stupňa negatívnych dôsledkov dopadu zásahu na chránené práva žalobcov 1/ až 5/ v súvislosti so smrťou nebohého A. B., títo ďalšie skutkové tvrdenia neprodukovali.

39. Ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania strany sporu nemali a z toho dôvodu súd vyhlásil dokazovanie za skončené.

40. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov 1/,3/, 4/, 5/, žalovaného 1/, právnych zástupcov žalobcov 1/ až 5/, žalovaného 1/ a žalovaného 2/, ako i oboznámením sa so žalobou, celým obsahom spisu 8C/41/2019 tun. súdu, Trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec č.konania 3T/81/2018, rodným listom a úmrtným listom A. B. z čl. 13, 14 spisu, rodnými listami žalobcov 1/ až 4/, písomným vyjadrením právneho zástupcu žalovaného 2/ z čl. 46-48 spisu, oznámením Obce M. z čl. 69 spisu, písomným vyjadrením právnej zástupkyne žalovaného 1/ z čl. 91-92 spisu, vyjadrením právneho zástupcu žalovaného 2/ z čl. 98-99 spisu, vyjadrením právneho zástupcu žalobcov k vyjadreniu právnych zástupcov žalovaných 1/,2/ z čl. 110 spisu, vyjadrením žalobkyne 2/ zo dňa 11.05.2021, pripojeným spisom Okresného súdu Lučenec č.konania 3T/81/2018, rozsudkom okresného súdu zo dňa 09.06.2021, odvolaním zástupkyne žalovaného 1/ z čl. 173-175 spisu, doplnením odvolania z čl. 177 spisu, odvolaním žalobcov 1/-5/ z čl. 180-182 spisu, odvolaním žalovaného 2/ z čl. 185-187 spisu, vyjadrením zástupcu žalobcov k vyjadreniu žalovaného 2/ z čl. 200-202 spisu, uznesením KS B.Bystrica z č. 233-258 spisu zo dňa 31.07.2023, vyjadrením žalobkyne 2/ z čl. 275 spisu, úradným prekladom, potvrdením zamestnávateľa žalobkyne 2/ z čl. 276-281 spisu, fotografiami z čl. 282-284 spisu, vyjadrením žalobcu 1/ z čl. 286 spisu, vyjadrením žalobkyne 5/ z čl. 300 spisu a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

41. Z Trestného spisu Okresného súdu Lučenec č.konania 3T/81/2018 súd zistil, že dňa XX.XX.XXXX bolo voči žalovanému 1/ začaté trestné stíhanie za prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1,2, písm. a/ Trestného zákona, kde v Uznesení R.: B./X-XXX-XX-XXXX zo dňa XX.XX.XXXX je popísaný skutkový stav tak, že dňa XX.XX.XXXX v čase o 19.40 hod. v Meste K. na miestnej komunikácii na ul. N. O., pred rodinným domom č.8 ako vodič osobného motorového vozidla zn. F. XXX P., E.: G. XXX F. počas jazdy od ul. F. na K. J. v dôsledku nesprávnej techniky jazdy v tom, že sa v obci pohyboval rýchlosťou a to rýchlosťou cca 86 km/hod., teda vyššou ako maximálne dovolenou a zároveň neprimeranou momentálnym rozhľadovým podmienkam, počas jazdy zachytil spodnou časťou vozidla chodca A. B., ležiaceho na ceste bez reflexných prvkov, používajúceho vozovku v rozpore s ustanovením § 3 ods.2 písm.a/ a § 53 ods.4 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, kde je ďalej uvedené, že chodec A. B. sa na vozovke nesprával disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil bezpečnosť cestnej premávky

a ktorý svojim konaním vytvoril nebezpečnú, neosvetlenú prekážku, ktorá vyvolávala kolízny stav pre vozidlá, pričom pri nehode utrpel A. B. zranenia a to mnohopočetné poranenia rôznych častí tela, ktorým v dôsledku úrazovo šokového stavu so stratou krvi mimo cievne riečište podľahol na mieste dopravnej nehody, čím žalovaný 1/ porušil ustanovenie § 16 ods.1,4 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov,.

42. Dňa 18.06.2018 bola podaná obžaloba na Okresný súd v Lučenci na žalovaného 1/ s tým, že dňa XX.XX.XXXX v čase asi o 19.40 hod. vo K. po miestnej komunikácii osvetlenej pouličným osvetlením na ul. N. O., pred rodinným domom č.8 viedol osobné motorové vozidlo zn. F. XXX P., E.: G. XXX F. v smere od ul. F. na K. J. I. to rýchlosťou cca 86 km/hod., teda vyššou ako dovolenou pre jazdu v obci (50 km/hod.), ktorá bola súčasne neprimeraná momentálnym rozhľadovým podmienkam, v dôsledku čoho zachytil spodnou časťou vozidla aj napriek intenzívnemu brzdeniu na vozovke ležiaceho chodca A. B., používajúc ju v rozpore s ustanovením § 53 ods.4 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, pričom pri nehode utrpel A. B. zranenia a to mnohopočetné poranenia rôznych častí tela, ktorým v dôsledku úrazovo šokového stavu so stratou krvi mimo cievne riečište podľahol na mieste dopravnej nehody. Žalovaný 1/ porušil ustanovenie § 16 ods.1,4 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1 Trestného zákona, za čo bol Trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec č.konania 3T/81/2018 zo dňa 16.07.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31.07.2018, odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní dvoch rokov a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní 30 mesiacov.

43. Žalobcovia 1/,2/,3/ sú plnoletými deťmi nebohého A. B.. Žalobkyňa 4/ je jeho sestrou a žalobkyňa 5/ družkou, s ktorou žil v čase smrti v spoločnej domácnosti. Túto skutočnosť mal súd preukázanú jednak z predložených písomných dôkazov - rodných listov ako i z výsluchov žalobcov.

44. Zo znaleckého posudku znalca Ing. Dušana Kožiaka č.XX/XXXX vo veci predmetnej dopravnej nehody, ktorý je súčasťou pripojeného trestného spisu 3T/81/2018, súd zistil, že z technického hľadiska príčinou dopravnej nehody z pohľadu vyvolania kolízneho stavu bol nesprávny spôsob pohybu chodca po ceste, pretože si na cestu ľahol a ostal na nej ležať v nočných hodinách bez reflexných prvkov a osvetlenia. Svojim konaním vytváral nebezpečnú neosvetlenú prekážku, ktorá vyvolávala kolízny stav pre vozidlá, ktoré sa v tom čase po ceste pohybovali. Z technického hľadiska príčinou dopravnej nehody z pohľadu možnosti zabránenia dopravnej nehode bola nesprávna technika jazdy vodiča vozidla BMW, pretože sa v čase dopravnej nehody pohyboval rýchlosťou vyššou (cca 86,0 km/hod.) ako bola v mieste dopravnej nehody povolená (50 km/hod.). Vodič vozidla BMW tým, že sa pohyboval rýchlosťou vyššou ako bola v mieste dopravnej nehody povolená, si znemožnil zabrániť dopravnej nehode. Vodič vozidla BMW mohol dopravnej nehode zabrániť len v takom prípade, žeby so svojim vozidlom v čase nehody jazdil najvyššou dovolenou rýchlosťou 50 km/hod., na chodca ležiaceho na ceste by reagoval včas a to hneď ako ho mohol vidieť a svoje vozidlo by brzdil s maximálnym brzdením, pričom by sa pohyboval rýchlosťou maximálne 57 km/hod. Z pohľadu zabránenia dopravnej nehode sa na príčine dopravnej nehody podieľala nesprávna technika jazdy vodiča BMW - rýchlosť jazdy vozidla BMW. Rýchlosť vozidla BMW pred nehodou nebola primeraná momentálnym rozhľadovým podmienkam. Znalec v závere znaleckého posudku, kde mu bolo uložené určiť možnosti zabránenia dopravnej nehode zo strany vodiča BMW, ako aj zo strany chodca, uviedol, že v prípade, žeby vozidlo BMW malo maximálnu rýchlosť 57km/hod., mohlo zastať pred chodcom pri včasnej reakcii a plnom brzdení. Chodec v čase dopravnej nehody ležal na ceste. Cesta nie je určená na to, aby na nej chodci ležali, ale na to, aby po nej jazdili vozidlá. Chodec môže cez cestu mimo priechodu pre chodcov prechádzať len v takom prípade, ak neobmedzí, alebo neohrozí vodičov vozidiel jazdiacich po nej. Keďže nie je známe ako dlho chodec ležal na ceste, nie je možné vypočítať ani vzájomný pohyb vozidla BMW a chodca pred zrážkou a tým ani možnosti odvrátenia zrážky zo strany chodca. Chodec mohol dopravnej nehode zabrániť tak, žeby na ceste neležal.

45. Zo znaleckého posudku znalcov MUDr. Tivadara Tuhárskeho č. XX/XXXX a O. O. H. č.XX/XXXX vo veci predmetnej dopravnej nehody - vo veci súdnej pitvy tela A. B., ktorý je súčasťou pripojeného

trestného spisu 3T/81/2018, súd zistil, že bezprostrednou príčinou smrti menovaného bol úrazový šokový stav so stratou krvi mimo cievne riečište pri mnohopočetných poraneniach rôznych častí tela ako následok dopravnej nehody. Chemickým vyšetrením vzoriek krvi odobratých pri pitve bolo opakovaným vyšetrením špeciálnou kvantitatívnou metódou pomocou plynovej chromatografie za účelom stanovenia koncentrácie alkoholu zistené 2,43 g/kg alkoholu v periférnej krvi. Uvedená koncentrácia alkoholu v krvi podľa orientačného delenia znamená ťažký stupeň opilosti. Pri tejto koncentrácii dochádza k ťažkej poruche koordinácie pohybov, poruchy rovnováhy, až neschopnosť samostatnej chôdze, pri chôdzi dochádza k mimovoľnému preklápaniu ťažiska s následnými úkrokmi do strán, časté sú pády, pozornosť je značne znížená, reakcie na vonkajšie podnety sú značne spomalené. Nastáva ťažká dezorientácia o mieste a situácii, neskôr nastáva až chorobná spavosť.

46. Podľa § 19 ods.2 Ústavy SR každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

XX. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len "OZ"), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

48. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

49. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

50. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

51. Podľa § 16 OZ, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

XX. Podľa § 415 OZ, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

53. Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

54. Podľa § 441 OZ, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne, ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

55. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len"zákona o PZP"), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

56. Podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku.

57. Podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

58. Podľa §16 ods.1,4 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného ku dňu 6.10.2017 vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôsobiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad. Vodič smie v obci jazdiť rýchlosťou najviac 50 km.h-1, a ak ide po diaľnici v obci alebo po rýchlostnej ceste v obci, najviac 90 km.h-1.

59. Podľa § 52 ods.1, 3 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov chodec je povinný používať predovšetkým chodník. Po chodníku sa chodí vpravo. Tam, kde chodník nie je alebo kde je neschodný, chodí sa po ľavej krajnici; tam, kde nie je krajnica alebo kde je krajnica neschodná, chodí sa čo najbližšie pri ľavom okraji vozovky. To platí aj pre chodca, ktorý nesie predmet, ktorým by mohol ohroziť premávku na chodníku alebo na krajnici. Chodci smú ísť po krajnici alebo po okraji vozovky najviac dvaja vedľa seba, ak tým najmä za zníženej viditeľnosti alebo za zvýšenej premávky neohrozia alebo neobmedzia cestnú premávku; to neplatí pre osoby, ktoré sa pohybujú po krajnici alebo po okraji vozovky na lyžiach, korčuliach, kolobežke, skejtborde alebo na obdobnom športovom vybavení, ktoré sa môžu pohybovať len v rade za sebou. Za zníženej viditeľnosti musí mať chodec idúci po krajnici alebo po okraji vozovky na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky alebo oblečený reflexný bezpečnostný odev.

60. Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pri prechádzaní cez cestu je chodec povinný prednostne použiť priechod pre chodcov, nadchod alebo podchod. Na priechode pre chodcov sa chodí vpravo. Chodec nesmie vstupovať na vozovku, ak prichádza vozidlo s právom prednostnej jazdy; ak sa chodec nachádza na vozovke, musí takémuto vozidlu bez meškania uvoľniť priestor na prejazd. Chodec je povinný umožniť električke plynulý prejazd.

61. Podľa § 53 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, chodci, ktorí prechádzajú cez priechod pre chodcov, musia brať ohľad na vodičov prichádzajúcich vozidiel najmä tým, že neprechádzajú jednotlivo, ale v skupinách. To platí aj voči vodičom odbočujúcim na cestu, cez ktorú chodci prechádzajú. Chodec nesmie vstupovať na vozovku, a to ani pri použití priechodu pre chodcov, ak vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel nemôže cez vozovku bezpečne prejsť. Iným účastníkom cestnej premávky ako chodcom je používanie priechodu pre chodcov zakázané, ak v § 55a ods. 2 nie je ustanovené inak.

62. Podľa § 53 ods. 3 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, mimo priechodu pre chodcov sa smie cez vozovku prechádzať len kolmo na jej os. Chodci smú prechádzať cez vozovku mimo priechodu pre chodcov, len ak s ohľadom na vzdialenosť a rýchlosť jazdy prichádzajúcich vozidiel nedonútia ich vodičov na zmenu smeru alebo rýchlosti jazdy.

63. Podľa § 53 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pred vstupom na vozovku sa chodec musí presvedčiť, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva, a len čo vstúpi na vozovku, nesmie sa tam bezdôvodne zdržiavať ani zastavovať. To platí na priechode pre chodcov i mimo neho. Chodec nesmie prekonávať zábradlie ani iné zábrany.

64. Podľa § 100 ods.1,2 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

65. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

66. Podľa § 104 Občianskeho zákonníka, pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

67. Súd sa zaoberal námietkou premlčania vznesenou žalovaným 2/. Námietku premlčania žalovaného 2/ súd posúdil ako neopodstatnenú vzhľadom k tomu, že vznik nároku bol založený úmrtím A. B. pri

dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX a žaloba bola podaná na súd dňa 06.10.2019 o 23.40 hod., čiže žaloba bola podaná v rámci všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty.

XX. V konaní bolo nesporným, že Trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec zo dňa 16.07.2018 sp. značka 3T/81/2018 bol žalovaný 1/ uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods.1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa XX.XX.XXXX v čase asi o 19.40 hod. vo K. S. miestnej komunikácii osvetlenej pouličným osvetlením na ul. N. O., pred rodinným domom č.8 viedol osobné motorové vozidlo zn. F. XXX P., E.: G. XXX F. v smere od ul. F. na K. J. a to rýchlosťou cca 86 km/hod., teda vyššou ako dovolenou pre jazdu v obci (50 km/hod.), ktorá bola súčasne neprimeraná momentálnym rozhľadovým podmienkam, v dôsledku čoho zachytil spodnou časťou vozidla aj napriek intenzívnemu brzdeniu na vozovke ležiaceho chodca A. B., ktorý utrpel mnohopočetné zranenia, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahol. Žalovaný 1/ porušil ustanovenie § 16 ods.1,4 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1 Trestného zákona, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní dvoch rokov a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní 30 mesiacov.

69. Nesporným bolo taktiež, že žalovaný 1/ bol vodičom predmetného motorového vozidla, ktoré bolo poistené poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného 2/.

70. Z vykonaného dokazovania je zrejmé a medzi stranami ani nebolo sporným, že žalobcovia 1/ až 3/ sú plnoletými deťmi nebohého A. B., žalobkyňa 4/ jeho sestrou a žalobkyňa 5/ jeho družkou.

71. K aktívnej vecnej legitimácii žalobcov: Žalobcovia sú fyzickými osobami v postavení blízkych príbuzných resp. blízkych osôb, ktorí sú v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení oprávnenými domáhať sa voči neoprávneným zásahom do ich práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11, 13 a 16 OZ ako pozostalé osoby po nebohom A. B..

72. K pasívnej vecnej legitimácii žalovaných 1/, 2/ a pojmu škoda: Žalovaný 1/ ako právoplatne odsúdená osoba, ktorá spôsobila zavineným porušením povinnosti pri vedení motorového vozidla smrť A. B., je v spore o ochranu práv žalobcov 1/ až 5/ osobou, ktorá je pasívne vecne legitimovaná, t.j. osobou jednak zodpovednou, ako aj povinnou v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení vo vzťahu k právu žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá konaním žalovaného 1/ žalobcom vznikla. Konanie žalovaného 1/ naplnilo všetky pojmové znaky škody, a to porušenie právnej povinnosti, vznik škody medzi ktorú je potrebné zahrnúť aj náhradu nemajetkovej ujmy, pričom k vzniku tejto škody došlo v priamej príčinnej súvislosti s konaním žalovaného 1/, t.j. porušením jeho povinnosti pri vedení motorového vozidla a následným spôsobením nehody, pri ktorej došlo k úmrtiu A. B..

73. Škoda zahŕňa nielen zníženie majetku a ušlý zisk, ale aj nemajetkovú škodu (nemajetkovú ujmu). Je preto potrebné vykladať termín škoda v § 4 ods. 2 písm. a) aj ako nemateriálnu škodu na zdraví. Nemali by byť pochybnosti, že strata života najbližšieho príbuzného je spojená s negatívnym dopadom v emočnej, citovej, teda nemajetkovej sfére príbuzných. V takýchto situáciách vzniká ujma (škoda) aj v psychickej rovine dotknutých osôb.

74. Z hľadiska systematiky Občianskeho zákonníka nie je až tak významné, že náhrada nemajetkovej ujmy za stratu života je upravená v inej časti kódexu Prvá časť druhá hlava ako náhrada škody (šiesta časť druhá hlava). Povinné poistenie musí kryť akúkoľvek škodu (ujmu) tak materiálnu, ako nemateriálnu. Platná právna úprava obsahuje takúto náhradu vychádzajúc z extenzívneho výkladu pojmu škody, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu na zdraví (§ 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Zb. v znení neskorších predpisov) s tým, že náhrada nemajetkovej ujmy sa priznáva aj podľa ustanovení o ochrane osobnosti upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

75. Škodou (ujmou) sa podľa európskeho práva rozumie aj nemateriálna škoda. Dôležitý je eurokonformný výklad zákona, aby nebol popretý zmysel a účinok smernice o poistení. Cieľom Smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.05.1990 je zabezpečiť, aby povinné poistenie vozidiel umožňovalo všetkým spolujazdcom, obetiam nehody spôsobenej vozidlom dosiahnuť odškodnenie za ujmu, ktorú utrpeli.

Vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú odškodnenie nehôd vyplývajúcich z prevádzky motorových vozidiel nemôžu obrať uvedené ustanovenia o ich potrebný účinok (rozsudok Súdneho dvora C-537/03, body 27 a 28).

76. Vychádzajúc zo znenia § 4 ods. 1, 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Zb. v znení neskorších predpisov je zrejmé, že poistné krytie zahŕňa jednak škodu na zdraví a náklady pri usmrtení. Je potrebné vychádzať z extenzívneho výkladu pojmu škoda, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu, keď pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma aj nemajetková, spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Keďže pojem škoda uvedený v čl. 1 bod 2 prvej smernice nie je presnejšie vymedzený, nič nenaznačuje, že ak sa niektoré druhy škody, akou je nemajetková ujma, majú nahradiť podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, žeby sa mali vylúčiť z tohto pojmu (bod 58 rozsudku Súdneho dvora EÚ C-22/12).

77. Nakoľko rozsudok Súdneho dvora C-22/2012 zo dňa 24. 10.2010, ktorej predmetom bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa čl. 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím Krajského súdu v Prešove z 8. novembra 2011 vyriešil otázku (ne)súladu vnútroštátnej normy s právom únie a podal výklad komunitárneho práva - smerníc uvedených vo výroku rozsudku tak, že sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej, súd v súlade s imperatívom neaplikácie vnútroštátnej právnej normy odporujúcej právu ES neaplikoval ust. § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. upravujúceho rozsah zodpovednosti, práve pre jeho rozpor s komunitárnym právom a posúdil vecnú pasívnu legitimáciu žalovaného 2/ tak, že ho zaviazal na plnenie.

78. Ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Účastníkom tohto poistného vzťahu je žalovaný 2/ a z toho vyplýva dôvodnosť jeho pasívnej legitimácie v tomto konaní. Treba zdôrazniť, že únijné právo vzťahy ohľadne náhrady škody nereguluje. Harmonizácia sa týka až následného poistného krytia náhrady utrpenej nemajetkovej ujmy, ak ju vnútroštátne právo priznáva.

79. Zmyslom a cieľom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je pokryť z poistenia náhradu ujmy v najširšom význame slova. Riziko vzniku škôd pri prevádzke dopravných prostriedkov je vysoké a nie je opodstatnené obmedzovať poistné plnenie a prenášať ho na osoby, ktoré práve za účelom nepredvídateľných situácií sú povinne zmluvne poistené, vrátane vodičov (porov. NS SR 3Cdo 228/2012).

80. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššie súdu SR, ktoré sa konalo 9. októbra 2018 bolo schválené na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky aj rozhodnutie z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, ktoré bolo publikované v zbierke č. 8/2018 pod č. R 61/2018 v znení právnej vety: "Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná". V uvedenom rozhodnutí dovolací súd vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie "ujmy alebo škody", či používa pojmy "akákoľvek ujma alebo škoda" alebo "akákoľvek škoda", z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú.

81. Právny názor, vyjadrený v judikáte R 61/2018 je potrebné aplikovať aj na daný prípad. Už v niektorých rozhodnutiach (8 MCdo 4/2014, 3 Cdo 233/2015, 3 Cdo 223/2016) vyjadril právny názor,

podľa ktorého nový (judikatúrou nanovo, prípadne inak formulovaný) právny názor sa aplikuje aj do minulosti (retrospektívne). Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu, iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti. Súd, ktorý rozhoduje po zmene judikatúry, nemôže vedome aplikovať nesprávny, judikatúrou už prekonaný názor. Nový právny názor je vzhľadom na to potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Tým sa prípustné retrospektívne pôsobenie zmeny judikatúry líši od neprípustného retroaktívneho pôsobenia právnych noriem.

82. Vyššie uvedenej interpretácii pojmu škodu v zmysle § 442 OZ korešponduje právny názor vyslovený Ústavným súdom SR v Náleze zo dňa 05.12.2018 pod sp. zn. II.ÚS 695/2017, právna veta: "Občiansky zákonník v § 442 pojem "škoda" síce priamo nedefinuje, ale vymedzuje ju nepriamo, a to tým spôsobom, že ustanovuje rozsah jej náhrady (nahrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk), pričom na § 442 nadväzujú ďalšie ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré ďalej konkretizujú povahu nárokov na náhradu škody a rozsah ich náhrady. V tejto súvislosti je predovšetkým relevantné znenie §444 Občianskeho zákonníka, z obsahu ktorého vyplýva, že pri škode na zdraví jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie spoločenského uplatnenia, teda zjavne nároky svojou povahou nehmotného charakteru, čo signalizuje, že Občiansky zákonník vo všeobecnej rovine v súvislosti s používaním pojmu "škoda" nerobí žiadny rozdiel medzi hmotnou (materiálnou) a nehmotnou (imateriálnou) škodou. Keďže Občiansky zákonník nie je konzistentný pri používaní pojmov škoda a ujma, nemožno z tejto skutočnosti robiť ďalekosiahle závery v tom smere, že škodou je v zmysel občianskoprávnej úpravy len hmotná (materiálna) ujma. Z uvedeného potom vyplýva, že Občiansky zákonník významovo s pojmom škoda nespája iba materiálnu škodu, čo v okolnostiach danej veci znamená, že z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku ani z právnej úpravy obsiahnutej v zákona č. 381/2001 Z.z. nevyplýva nič, čo by bránilo takej interpretácii pojmu "škoda", ktorý by v rámci svojho obsahu zahŕňal škodu majetkovú, ako aj škodu nemajetkovú."

83. Pri posúdení otázky pasívnej legitimácie žalovaného 2/ súd vychádzal z ustálenej rozhodovacej praxe, za ktorú treba považovať aj rozhodnutie z 31.7.2017, sp. zn. 6MCdo/1/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 8/2018 pod č. R 61/2018 v znení právnej vety: Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení, je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody, spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. V uvedenom rozhodnutí Najvyšší súd vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda, pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc EÚ, ktoré boli nahradené toho času platnou Smernicou Európskeho parlamentu a rady 2009/103/ES zo 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie, ujmy, alebo škody, či používa pojmy akákoľvek ujma, alebo škoda, alebo akákoľvek škoda, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu, ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú. K rovnakému záveru na základe právneho názoru vysloveného v rozsudku sp. zn. 6MCdo/1/2016 z 31.7.2017 dospel Najvyšší súd aj v ďalších rozhodnutiach a to sp. zn. 2Cdo/33/2017, sp. zn. 6Cdo/143/2017, sp. zn. 6Cdo/206/2017, sp. zn. 6Cdo/80/2018, sp. zn. 8Cdo/6/2018 a sp. zn. 8Cdo/177/2018. K rovnakému právnemu názoru dospel taktiež aj Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach a to sp. zn. I. ÚS 474/2016, sp. zn. III. ÚS 646/2015, sp. zn. I. ÚS 206/2015 a sp. zn. III. ÚS 666/2016. Na základe vyššie uvedeného súd považuje rozhodnutia Najvyššieho súdu a Ústavného súdu za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitimácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody, spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Na základe vyššie uvedeného, je podľa názoru súdu žalovaný 2/ pasívne legitimovaný z dôvodu, že náhrada nemajetkovej ujmy je predmetom poistného krytia v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z.

84. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že žaloba bola žalobcami 1/ až 5/ podaná čo do základu dôvodne. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.značka 1Cdo/77/2009 zo dňa 27.10.2010, v zmysle ktorého pre úspešnosť pri uplatňovaní nároku na ochranu

ich osobností podľa § 13 Občianskeho zákonníka v prípade, keď žalovaný neoprávnene (protiprávne) zasiahol do ich osobnostných práv zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný, nie je zásadne nutné, aby konanie samej dotknutej osoby muselo byť po právnej stránke bezzávadné. V súlade s ustanovením § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka na to, aby oprávnená osoba mala právo domáhať sa ochrany osobnosti, sa vyžaduje a zároveň stačí, aby išlo o neoprávnený (protiprávny) zásah do práv na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie. Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods.2 O.z.), ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. (§ 13 ods.3 O.z.). Týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu, ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej osoby. Z Trestného rozkazu Okresného súdu Lučenec, č.k. 3T/81/2018 zo dňa 16.07.2018 vyplýva, že k usmrteniu blízkej osoby žalobcov 1/ až 5/ došlo pri dopravnej nehode dňa 06.10.2017, pričom dopravnú nehodu zavinil žalovaný 1/ porušením zákonných povinností, v dôsledku toho, že jazdil rýchlosťou cca 86 km/hod., teda vyššou ako dovolenou pre jazdu v obci (50 km/hod.), ktorá bola súčasne neprimeraná momentálnym rozhľadovým podmienkam, v dôsledku čoho zachytil spodnou časťou vozidla aj napriek intenzívnemu brzdeniu na vozidle ležiaceho chodca A. B.. Súd ďalej z vyššie uvedeného trestného rozkazu, ako i znaleckých posudkov vypracovaných pre účely trestného konania mal preukázané, že A. B. vozovku používal v rozpore s ustanovením § 53 ods.4 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, ležal na vozovke, bez akýchkoľvek reflexných prvkov a bol v ťažkom stupni opilosti.

85. V danom prípade súd dospel k záveru, že došlo k neoprávnenému zásahu zo strany žalovaného 1/ do súkromia žalobcov 1/ až 5/ chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je rodinný život žalobcov. Žalovaný 1/ porušením zákonom uloženej povinnosti pri riadení motorového vozidla spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel rodinný príslušník žalobcov, zasiahol do ich práva na rodinný život a na rozvíjanie ďalších rodinných väzieb, čím spôsobil značnú citovú ujmu. Strata rodinného príslušníka je neodvrátiteľnou ujmou pre žalobcov, ako rodinných príslušníkov resp. blízkej osoby zomrelého, takže v danom prípade súd má za to, že primeraným zadosťučinením je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Je nepochybné, že žalovaný 1/ svojim konaním zasiahol neoprávnene do osobnostných práv žalobcov takým spôsobom a s takými následkami, pri ktorých je nepostačujúce zadosťučinenie v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a žalobcom v dôsledku toho patrí náhrada spôsobenej nemajetkovej ujmy v peniazoch. V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť, ako sa žalobcovia 1/ až 5/ so smrťou príbuzného a blízkej osoby vyrovnali a aké dôsledky spôsobilo násilné pretrhnutie väzieb vo vnútri rodiny.

86. Medzi fyzickými osobami existujú vzájomné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, pričom porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromie a rodinný život fyzickej osoby. Aj keď žalovaný 1/ v konaní uvádzal, že A. B. až do okamihu svojej smrti žil sám, s osobami žalobcov 1/ až 5/ neudržiaval nijaké vzťahy a oni o neho nejavili nijaký záujem, tieto tvrdenia v konaní nepreukázal.

87. Z výsluchu žalobcov 1/, 3/, 4/, 5/, písomného vyjadrenia žalobkyne 2/, súd mal preukázané, že medzi nebohým A. B. a jeho deťmi existovali silné citové väzby, avšak najmä v čase, keď žalobcovia 1/ až 3/ boli maloletí a ich rodičia, t.j. nebohý A. B. a E. B. žili spoločne a spoločne vychovávali žalobcov 1/ až 3/. Ako sami žalobcovia uviedli, rodičia sa rozviedli v čase, keď najmladšia žalobkyňa - žalobkyňa 3/ dovŕšila 18 rokov. Žalobca 1/ už žil v zahraničí a žalobkyňa 2/ žila v manželstve. Následne sa matka žalobcov spolu s najmladšou žalobkyňou odsťahovala do F., neskôr sa za nimi presťahovala aj žalobkyňa 2/, avšak spolužitie rodičia žalobcov neobnovili. Odvtedy sa žalobcovia stretávali so svojim otcom - nebohým A. B. len sporadicky. Žalobca 1/, ako uviedol pri svojom výsluchu, žije 25 rokov vo N., na Slovensko prichádzal pred smrťou svojho otca len jeden až dvakrát do roka, kedy sa s otcom stretli, taktiež žalobkyňa 2/ žije vo N. 10 rokov, na Slovensko chodila v čase smrti otca len jeden až dvakrát do roka, kedy sa stretli a žalobkyňa 3/, aj keď žije na Slovensku, pracuje v G. ako opatrovateľka v dvojtýždňových turnusoch a tak, ako uviedla pri svojom výsluchu, s otcom sa pred jeho smrťou stretávala v čase, keď sa zdržiavala na Slovensku. Ani jeden zo žalobcov 1/ až 3/ nebol materiálne závislý na nebohom A. B.. Všetci žalobcovia 1/ až 3/ si spolu s nebohým A. B. často telefonovali, resp. sa kontaktovali cez sociálne siete. Podľa názoru

súdu kontakt cez sociálne siete resp. telefonický kontakt nie je porovnateľný s intenzitou osobného kontaktu.

88. Žalobkyňa 4/ - sestra nebohého A. B. aj keď v čase jeho smrti nežila v spoločnej domácnosti s ním, ako sama uvádzala, mali spolu veľmi silný citový vzťah, v podstate ho vychovala a aj pred smrťou si boli veľmi blízki, brat ju často navštevoval, pomáhal jej s prácami okolo domu, nebola na ňom materiálne závislá, avšak jeho smrť ju veľmi zasiahla vzhľadom k tomu, že bol od nej o 12 rokov mladší a všetci súrodenci jej už zomreli.

89. Všetci žalobcovia uvádzali, že náhla strata ich príbuzného ich veľmi zasiahla, veľmi im chýba a v budúcnosti už nebude možné tak ako v minulosti, sa s ním porozprávať, zatelefonovať si, stretnúť sa a už im ani neporadí a nepomôže.

90. Výpoveď svedkyne E. B. - matky žalobcov 1/ až 3/ a bývalej manželky nebohého A. B. súd vyhodnotil ako naj viery hodnejšiu, ktorá sa vyjadrila pre súd najpresvedčivejšie jednak k životu nebohého A. B., ku vzťahu žalobcov 1/ až 3/ k nebohému A. B., či už v minulosti, alebo aj pred jeho smrťou, ako i k prežívaniu žalobcov 1/ až 4/ náhleho úmrtia ich príbuzného.

91. Čo sa týka výpovede svedkov O. L. a B. T., títo sa ku vzťahom nebohého A. B. a žalobcov 1/ až 5/ bližšie vyjadriť nevedeli, jednalo sa skôr len o ich vlastný pohľad na tieto vzťahy, skôr z minulého obdobia a nie z obdobia, ktoré predchádzalo smrti nebohého A. B..

92. Žalobkyňa 5/ ešte v pôvodnom konaní prezentovala svoj vzťah k nebohému A. B. tak, že jej chýba, žili spolu v družskom pomere 6 rokov pred jeho smrťou. Žili skromne, kúpili si spolu aj rodinný dom, ktorý opravovali a po smrti A. B. tento dom predala. Následne sa už pojednávania nezúčastnila, uviedla, že zo zdravotných dôvodov nie je schopná sa ďalšieho pojednávania zúčastniť a trvá na svojej pôvodnej výpovedi. Zástupca žalobcov na jej ďalšom vypočutí netrval.

93. Na základe vyššie uvedeného mal súd preukázané jednak príbuzenské vzťahy, resp. vzťahy blízkej osoby medzi žalobcami a nebohým A. B., ako i blízke citové vzťahy s nebohým A. B.. Aj keď žalovaní v konaní namietali, že žalobcovia nepreukázali blízke vzťahy s nebohým A. B., neponúkli dôkazy o tom, že tieto vzťahy blízke neboli.

94. Žalobcovia 1/ až 5/ predložili súdu fotokópie fotografií, ktoré však jednak pre svoju kvalitu, ako i z toho dôvodu, že neboli žalobcami bližšie špecifikované, nemohli pre súd predstavovať dôkaz, na ktorý by bolo možné pri vyhodnocovaní dôkazov prihliadnuť.

95. V zmysle ustanovenia § 193 C.s.p. je súd viazaný Trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec č. konania 3T/81/2018-308 zo dňa 16.07.2018 o tom, že bol spáchaný prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1 Trestného zákona a že ho spáchal žalovaný 1/, ktorý bol za toto konanie aj odsúdený.

96. V prejednávanej veci bolo preukázané, že žalovaný 1/ porušil dopravné predpisy, v dôsledku čoho došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zomrel otec, brat a druh žalobcov 1/ až 5/. Tým došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcov na súkromný a rodinný život.

97. Súd musel zohľadniť aj tú skutočnosť, že nebohý A. B. sa značným spôsobom podieľal na vzniku predmetnej dopravnej nehody a to tým, že vo večerných hodinách za zníženej viditeľnosti ležal na vozovke v silne podnapitom stave, bez reflexných prvkov a tak, ako je konštatované aj v uznesení Okresného riaditeľstva policajného zboru v Lučenci, odbor kriminálnej polície, oddelenie vyšetrovania o začatí trestného stíhania pod č. R.: B./X-XXX-XX-XXXX sa na vozovke nesprával disciplinovane a ohľaduplne, tak, aby neohrozil bezpečnosť cestnej premávky a ktorý svojim konaním vytvoril nebezpečnú, neosvetlenú prekážku, ktorá vyvolávala kolízny stav pre vozidlá, ktorá skutočnosť je taktiež dôležitá pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy, pretože je jednou z okolností, ktoré sa podieľali na vzniku dopravnej nehody. V znaleckom posudku znalca U. M. H. č. XX/XXXX, ktorý je súčasťou pripojeného trestného spisu sp.značka 3T/81/2018 v jeho závere (čl.116) je konštatované, že spôsob pohybu chodca po ceste bol nesprávny, pretože si na cestu kolmo na jej os ľahol a ostal tam ležať, ležal na ceste v nočných hodinách bez reflexných prvkov a tým vytváral nebezpečnú, neosvetlenú prekážku, ktorá vyvolávala kolízny stav na ceste pre vozidlá, ktoré sa po nej v tom čase pohybovali.

Chodec svojim konaním vodiča vozidla BMW ohrozil. Z technického hľadiska príčinou dopravnej nehody z pohľadu vyvolania kolízneho stavu bol nesprávny spôsob pohybu chodca po ceste, pretože si na cestu ľahol a ostal na nej ležať v nočných hodinách bez reflexných prvkov a osvetlenia. Svojim konaním vytváral nebezpečnú, neosvetlenú prekážku, ktorá vyvolávala kolízny stav pre vozidlá, ktoré sa v tom čase po ceste pohybovali.

98. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, vždy však s prihliadnutím na zákonné kritéria závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že skúmané zásahy vyvolávajú spravidla ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú.

99. Pre priznanie konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy nie sú stanovené žiadne pevné kritériá, v rámci ktorých by súd mohol priznať konkrétnu výšku nemajetkovej ujmy, v každom prípade je potrebné zohľadniť okolnosti konkrétneho prípadu.

100. Pri úvahe o výške náhrady z hľadiska závažnosti vzniknutej ujmy zohľadnil súd najmä to, že žalobcovia 1/ až 3/ prišli o svojho otca, s ktorým mali od svojho narodenia blízky vzťah, ktorý prezentovali na pojednávaní a žalobkyňa 2/ v písomnom vyjadrení, avšak vzhľadom k tomu, že žalobcovia 1/ a 2/ žijú dlhodobo v zahraničí - vo N., ich kontakt bol obmedzený, podľa ich vyjadrenia len na telefonovanie a sporadické návštevy jeden až dvakrát v roku. Taktiež žalobkyňa 3/ pracuje turnusovo v zahraničí v G. a kontakt s otcom bol obmedzený len krátkymi návštevami a telefonovaním. Žalobkyňa 4/ prišla o svojho brata, s ktorým taktiež bola len v obmedzenom kontakte pri jeho sporadických návštevách, avšak ako sama uvádzala, mali k sebe blízky vzťah, pomáhali si vzájomne od mladosti a pred dopravnou nehodou A. B. pomáhal svojej sestre vzhľadom na jej zdravotný stav. Na druhej strane súd vzal zreteľ pri určovaní výšky, aj na to, že v čase úmrtia mal A. B. 63 rokov, bol starobným dôchodcom, žil vo K., čiže mimo bydliska žalobcov 1/ až 4/, žalobcovia 1/ až 4/ neboli odkázaní na jeho hmotnú, alebo nehmotnú pomoc. Žalobkyňa 5/ prišla o svojho druha, s ktorým žila v spoločnej domácnosti 6 rokov, spoločne rekonštruovali dom, počas konania nemal súd preukázané, že bola odkázaná na jeho hmotnú, ako i nehmotnú pomoc.

101. Súd v tomto prípade však nemôže opomenúť posúdenie spoluzavinenia A. B. na predmetnej dopravnej nehode, ktoré je podľa názoru súdu značné, vzhľadom k tomu, ako je to už aj vyššie konštatované a ako to vyplýva aj z trestného spisu, že A. B. ležal na vozovke bez reflexných prvkov v ťažkom stupni opilosti a tvoril nebezpečnú, neosvetlenú prekážku, ktorá vyvolávala kolízny stav pre vozidlá, na vozovke sa nesprával disciplinovane a ohľaduplne a svojim správaním porušil ustanovenia § 53 Zákona o cestnej premávke. Súd je ďalej toho názoru, že sám A. B. sa svojim správaním, ktoré predchádzalo predmetnej dopravnej nehode dostal do stavu ktorý možno posúdiť ako stav, ktorým sám znížil svoju dôstojnosť.

102. Súd okrem toho, že vzal do úvahy negatívny dopad následkov dopravnej nehody, smrti blízkeho príbuzného na rodinný život celej rodiny aj z hľadiska citovej traumy všetkých žalobcov, ako aj negatívny dopad na ich život, prihliadal pri určení výšky nemajetkovej ujmy u jednotlivých žalobcov 1/ až 5/ aj na správanie žalovaného 1/ po dopravnej nehode, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, síce, že žalovaný 1/ sa bezprostredne po nehode neospravedlnil, učinil tak až na pojednávaní v predmetnej veci dňa 25.11.2020, svoje konanie pred žalobcami oľutoval. Žalovaný 1/ bol za predmetné konanie právoplatne odsúdený v trestnom konaní, bol mu uložený trest podľa Trestného zákona, určitá satisfakcia je žalobcom 1/ až 5/ poskytnutá už v priebehu trestného konania, vedeného proti pôvodcovi zásahu a rozhodnutím vydaným v tomto trestnom konaní (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.značka 4Tdo/1402/2015 zo dňa 12.04.2016). Miera zavinenia pôvodcu zásahu zostáva jedným z kľúčových hľadísk pre určenie výšky náhrady, logickým dôsledkom potom je aj zohľadnenie prípadného spoluzavinenia poškodeného na vzniku škody, ako aj ostatných právnych a skutkových okolností prípadu, ako je postoj zodpovednej osoby k spôsobenej škode a podobne. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy súd prihliadol aj na tú skutočnosť, že A. B. v čase dopravnej nehody porušil zákonné ustanovenie § 52 ods. 1, 3, a § 53 ods.1,4, Zákona č. 8/2009 Z.z..

103. Pri úvahách o výške náhrady nemajetkovej ujmy je súd limitovaný jedine rozsahom uplatneného nároku žalobcami, keďže zákon nestanovuje žiadne rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Výška nemajetkovej ujmy, ktorá má byť súdom priznaná, musí odrážať všeobecné predstavy o spravodlivosti a pri jej určení je potrebné vychádzať aj z princípu proporcionality. V predmetnej veci je potrebné zohľadniť individuálne okolnosti prípadu, pri zohľadnení tohto prípadu významnými kritériami pri určení výšky náhrady je intenzita vzťahu žalobcov so zomrelým, ich vek, prípadná existenčná či hmotná závislosť na zomrelom. Čo sa týka hmotnej závislosti na zomrelom, počas konania nemal súd za preukázané, žeby žalobcovia boli hmotne závislí na zomrelom v čase jeho smrti, k intenzite ich vzťahov sa súd vyjadril už vyššie. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že žiadna výška finančnej náhrady nie je spôsobilá nahradiť stratu blízkej osoby a preto túto náhradu možno chápať len ako určitú formu satisfakcie za neoprávnený zásah do osobnostnej sféry žalobcov, ktorý neoprávnený zásah bol spôsobený vodičom motorového vozidla, ktoré bolo poistené u žalovaného. Za predpokladu stanovenia určitých hraníc pre priznanie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch súd prihliadol ako i v obdobných veciach na ustanovenie § 12 ods.2 Zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov v znení platnom v čase dopravnej nehody, v zmysle ktorého ustanovenia obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 25-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej za obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu, v danom prípade v čase dopravnej nehody minimálna mzda bola stanovená Zákonom č. 663/2007 Z.z. pre rok 2017 vo výške 435,00 Eur, čo pri 25-násobku predstavuje sumu 10.875,00 Eur. Taktiež je potrebné pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadnuť na rozhodovaciu prax súdov, kde rozhodnutia o výške nemajetkovej ujmy sú rôzne, avšak v prípadoch smrti príbuzného spôsobenej dopravnou nehodou zavinenou z nedbanlivosti výška náhrady nemajetkovej ujmy pre plnoleté deti býva stanovená v rozpätí od 2.000,00 Eur do 25.000,00 Eur a pre súrodencov v rozpätí od 1.500,00 Eur do 15.000,00 Eur, vyššia náhrada nemajetkovej ujmy je dôvodná iba výnimočne a to pri smrti blízkej osoby, zavinenej úmyselne, alebo ak je smrť osoby spôsobená porušením povinnosti pri prevádzkovej činnosti napr. pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, pri pracovných úrazoch a podobne. Výška náhrady nemajetkovej ujmy má vyjadrovať objektívnu hodnotu straty, ktorú niekto utrpí smrťou blízkej osoby. V danom prípade súd považoval za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobcov 1/ až 3/ - dospelé deti v sume po 4.000,00 Eur, pre žalovanú 4/ - sestru, ktorí všetci žalobcovia nežili v spoločnej domácnosti s nebohým A. B., v sume 4.000,00 Eur a pre žalobkyňu 5/ - družku nebohého A. B. v sume 4.000,00 Eur. Pri zohľadnení 70 %-ného spoluzavinenia nebohého A. B. predstavuje náhrada nemajetkovej ujmy pre žalobcov 1/ až 5/ sumu 1.200,00 Eur. Percentuálny podiel žalovaného 1/ na vzniku dopravnej nehody súd určil v rozsahu 30 %. V tomto smere súd poukazuje na znalecký posudok znalca Ing. Dušana Kožiaka, najmä na tú časť, kde uvádza, že chodec mohol dopravnej nehode zabrániť tak, žeby na ceste neležal a vodič motorového vozidla tým, že v prípade, žeby vozidlo BMW malo maximálnu rýchlosť 57km/hod., mohlo zastať pred chodcom pri včasnej reakcii a plnom brzdení.

104. Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a priznal žalobcovi 1/ nemajetkovú ujmu vo výške 1.200,00 Eur, žalobkyni 2/ nemajetkovú ujmu vo výške 1.200,00 Eur, žalobkyni 3/ nemajetkovú ujmu vo výške 1.200,00 Eur, žalobkyni 4/ nemajetkovú ujmu vo výške 1.200,00 Eur a žalobkyni 5/ nemajetkovú ujmu vo výške 1.200,00 Eur. Súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol z vyššie uvádzaných dôvodov.

105. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy pre žalobcov 1/ až 5/ súd sa pokúsil o porovnanie s právoplatnými rozhodnutiami súdov SR v obdobných veciach, pričom poukazuje na právoplatné rozhodnutia, ktoré by sa mohli skutkovo a právne priblížiť predmetnej veci a to rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota sp.značka 13C/41/2020, kde bola priznaná náhrada vo výške 1.500,00 Eur dospelému bratovi za stratu dospelého brata, pričom bola žalovaná suma 10.000,00 Eur, rozhodnutie Okresného súdu Martin sp.značka 10C/6/2019, kde bola priznaná náhrada vo výške 6.525,00 Eur maloletému synovi za stratu matky a druhovi za stratu družky vo výške 3.263,00 Eur, pričom bola žalovaná suma 50.000,00 Eur pre maloletého syna a suma 30.000,00 Eur pre druha. Vo všetkých týchto prípadoch bolo prihliadnuté na spoluzavinenie zo strany poškodených.

106. Pokiaľ sa žalobcovia 1/ až 5/ domáhali toho, aby súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ na zaplatenie nemajetkovej ujmy tak, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného, súd takémuto návrhu vyhovel. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení majú nárok na náhradu jednak voči zodpovednému subjektu vodičovi dopravného prostriedku a zároveň na totožné plnenia súčasne nárok z iného právneho dôvodu, v tomto

prípade podľa § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení nemožno uložiť povinnosť žalovaným plniť spoločne a nerozdielne, ale toto je možné uložiť len tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Ustanovenie § 15 Zákona č. 381/2001 Z.z. umožňuje uplatniť na súde nárok voči škodcovi na náhradu škody, ako aj voči poisťovni, ide o dva samostatné nároky poškodeného proti dvom subjektom, ale voči každému z nich z iného právneho dôvodu. Z tohto dôvodu súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

107. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

108. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

109. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

110. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

111. Podľa § 262 ods.2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

112. Žalobcovia 1/ až 5/ boli v konaní úspešní, napriek tomu, že súd im priznal len časť uplatneného práva, výška nemajetkovej ujmy závisela od jeho úvahy. Vzhľadom k uvedenému súd priznal žalobcom právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorá bude vypočítaná zo základu, ktorým je rozsudkom priznaná suma. Zamietnutie žaloby v časti, podľa názoru súdu, nemá vplyv na úspešnosť žalobcov v konaní v rozsahu v akom im súd právo priznal. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Banskej Bystrici cestou podpísaného súdu písomne. Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 364 Civilného sporového poriadku, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa § 366 Civilného sporového poriadku, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v

odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Podľa § 367 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Podľa § 367 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Podľa § 367 ods. 3 Civilného sporového poriadku, právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti. Podľa § 368 Civilného sporového poriadku, osoba oprávnená podať odvolanie sa môže odvolania vzdať. Vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia. Podľa § 369 ods. 1 Civilného sporového poriadku, dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Podľa § 369 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Podľa § 369 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Podľa § 369 ods. 4 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.